

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja
Szef
Centralnego Biura Antykorupcyjnego
M-L-2852/2019

Druk nr 3353
Warszawa, 29 marca 2019 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Realizując obowiązek wynikający z art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 2104) w załączeniu przesyłam

**- Informację o wynikach działalności
Centralnego Biura Antykorupcyjnego
w 2018 r.**

Z poważaniem

(-) Ernest Bejda

INFORMACJA
o wynikach działalności
Centralnego Biura Antykorupcyjnego
w 2018 r.

SPIS TREŚCI

WYKAZ SKRÓTÓW.....	2
WPROWADZENIE.....	3
PRIORYTETOWE DZIAŁANIA CBA.....	5
DZIAŁANIA OPERACYJNE I PROCESOWE.....	7
Sprawy operacyjne.....	8
Postępowania przygotowawcze.....	8
Nieprawidłowości w reprivatyzacji nieruchomości objętych dekretem Bieruta.....	10
Śledztwa w sprawie wyłudzeń skarbowych.....	10
Śledztwa w sprawie wyłudzeń środków unijnych.....	12
Przykłady pozostałych postępowań przygotowawczych.....	13
DZIAŁANIA KONTROLNE.....	18
Kontrole.....	19
Przykłady kontroli.....	22
Analizy przedkontrolne.....	25
Przykłady analiz przedkontrolnych.....	27
Sprawy kontrolne.....	31
Zgłoszenia.....	32
Przykłady zgłoszeń.....	33
DZIAŁANIA ANALITYCZNO-INFORMACYJNE.....	34
EDUKACJA I PREWENCJA.....	38
Rządowy Program Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018–2020.....	40
WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA.....	42
DZIAŁANIA WSPOMAGAJĄCE.....	44
Budżet.....	45
Stan osobowy funkcjonariuszy i pracowników CBA.....	45
Szkolenia i doskonalenie zawodowe.....	46
Logistyka.....	47

Wykaz skrótów

- ABW** – Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego
- AOTMiT** – Agencja Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji
- ARiMR** – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
- CBA** – Centralne Biuro Antykorupcyjne
- dekret Bieruta** – dekret z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m.st. Warszawy (Dz. U. z 1945 r. nr 50, poz. 279)
- EFRR** – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
- EPAN/EACN** – Europejscy Partnerzy Przeciwno Korupcji/Europejska Sieć Antykorupcyjna
- GIIF** – Generalny Inspektor Informacji Finansowej
- kk** – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 1600 z późn. zm.)
- KNF** – Komisja Nadzoru Finansowego
- kpk** – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 1987 z późn. zm.)
- MF** – Ministerstwo Finansów
- MiR** – Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju
- MON** – Ministerstwo Obrony Narodowej
- MSZ** – Ministerstwo Spraw Zagranicznych
- MZ** – Ministerstwo Zdrowia
- NCBiR** – Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
- PARP** – Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
- PGZ** – Polska Grupa Zbrojeniowa SA
- RPO** – regionalne programy operacyjne
- RPPK 2018-2020** – Rządowy Program Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018-2020
- SKW** – Służba Kontrwywiadu Wojskowego
- ustawa antykorupcyjna** – ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 1393)
- ustawa o CBA** – ustawa z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 2104 z późn. zm.)
- ZUS** – Zakład Ubezpieczeń Społecznych

WPROWADZENIE

Szanowni Państwo,

realizując obowiązek określony w przepisach ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, przedstawiam *Informację o wynikach działalności Centralnego Biura Antykorupcyjnego w 2018 roku*. Priorytetem w ubiegłym roku dla wszystkich funkcjonariuszy i pracowników Biura, a także moją osobistą ambicją było potwierdzenie, że wysoka – blisko 47 procentowa – akceptacja społeczna dla CBA jest uzasadniona wynikami naszej pracy.

Jednym z podstawowych kierunków zainteresowania Biura, o których będziecie mogli Państwo przeczytać w części *Priorytetowe działania CBA*, jak również w dalszych rozdziałach opracowania była identyfikacja, rozpoznawanie i zwalczanie przestępczości gospodarczej, związanej w szczególności z wyłudzeniami podatku VAT oraz środków z funduszy unijnych. W obszarze wyłudzeń skarbowych Biuro w 2018 r. prowadziło 37 postępowań przygotowawczych. Podejmowane przez wszystkie pionier Biura działania w tym obszarze pozwoliły na ujawnienie szkody w mieniu Skarbu Państwa na kwotę blisko 2 mld zł. Kontynuowano śledztwa w związku z tzw. dziką reprivatyzacją – zaawansowanie ustaleń pozwoliło na skierowanie aktów oskarżenia w kluczowych sprawach. Biuro zwiększyło swój potencjał analityczny, rozwijając dostęp do szerokiego wachlarza państwowych zasobów bazodanowych.

CBA w 2018 r. stało się faktycznym liderem *Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018-2020*, odpowiedzialnym za koordynację całego programu oraz za realizację jego licznych działań. Rozpoczęto prace nad wprowadzeniem jednolitego, zarówno pod względem prawnym, jak i informatycznym, systemu składania i analizy oświadczeń o stanie majątkowym.

Rok 2018 to również znaczące zwiększenie efektywności rekrutacji do CBA – do pracy i służby przyjęto 406 osób. Poprawiła się sytuacja lokalowa Biura, w szczególności w jednostkach warszawskich, które rozpoczęły swoje przenosiny do nowej lokalizacji.

PRIORYTETOWE DZIAŁANIA CBA

✓ **Podniesienie efektywności rekrutacji do CBA**

Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. w CBA zatrudnionych było **1 171** funkcjonariuszy i **151** pracowników. W porównaniu z rokiem 2017, stan zatrudnienia zwiększył się o ponad 33%.

✓ **Zwalczanie przestępczości gospodarczej**

W 2018 r. prowadzono **37** śledztw dotyczących wyłudzeń skarbowych. Działania w tym zakresie ukierunkowane były m.in. na rozpoznawanie przestępczej działalności podmiotów gospodarczych zaangażowanych w proceder tzw. karuzel VAT-owskich.

✓ **Wykrywanie i zwalczanie nieprawidłowości przy tzw. dzikiej reprivatyzacji**

Kontynuowano szereg postępowań przygotowawczych dotyczących reprivatyzacji blisko 200 warszawskich nieruchomości objętych dekretem Bieruta. Zgromadzony materiał pozwolił na przedstawienie zarzutów kilkudziesięciu podejrzanym.

✓ **Rozpoznawanie i zapobieganie wyłudzeniom wsparcia finansowego z UE**

W 2018 r. prowadzono **36** śledztw dotyczących wyłudzeń środków unijnych. Rozpoznawano, wykrywano i zapobiegano m.in. wyłudzeniom przy użyciu nierzetelnych dokumentów, rozliczaniu uzyskanego wsparcia z wykorzystaniem potwierdzających nieprawdę faktur. Badano również powiązania pomiędzy dokonującymi ocen projektów a beneficjentami i podmiotami przygotowującymi wnioski aplikacyjne.

✓ **Zwalczanie nieprawidłowości w działaniach spółek Skarbu Państwa**

CBA badało prawidłowość wydatków spółek Skarbu Państwa związanych z inwestycjami o istotnym znaczeniu dla gospodarki państwa, m.in. w zakresie poprawności i gospodarności udzielanych zamówień, jak również zasadności zawierania umów z punktu widzenia interesów ekonomicznych spółek.

✓ **Koordinacja i działania własne w Rządowym Programie Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018-2020**

W ramach realizacji zadań własnych CBA rozpoczęło m.in. prace nad stworzeniem jednolitego systemu składania i analizy oświadczeń o stanie majątkowym przez osoby pełniące funkcje publiczne.

✓ **Budowa nowoczesnego zaplecza analitycznego**

Zrealizowano kolejne etapy budowy systemów informatycznych wspomagających pracę wszystkich pionów CBA.

✓ **Pozyskanie nowej siedziby CBA w Warszawie**

CBA uzyskało trwałą zarząd nieruchomości przy ul. Krzywickiego z przeznaczeniem na siedzibę dla jednostek organizacyjnych centrali Biura.

DZIAŁANIA OPERACYJNE I PROCESOWE

Czynności operacyjno-rozpoznawcze wykonywane są przez funkcjonariuszy CBA w celu zapobiegania popełnieniu przestępstw, ich rozpoznania i wykrywania oraz w celu uzyskiwania i przetwarzania informacji istotnych dla zwalczania korupcji w instytucjach państwowych i samorządzie terytorialnym, a także działalności godzącej w interesy ekonomiczne państwa. Jeżeli istnieje uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa, w celu ścigania sprawców przestępstw, funkcjonariusze CBA wykonują czynności dochodzeniowo-śledcze określone przepisami Kodeksu postępowania karnego, w tym również czynności na polecenie sądu i prokuratora.

Sprawy operacyjne

W 2018 r. jednostki organizacyjne CBA prowadziły **470** spraw operacyjnych.

Sprawy operacyjne w latach 2016-2018

Rok	Liczba spraw operacyjnych		
	wszczętych	prowadzonych	zakończonych
2016	200	439	185
2017	192	441	153
2018	185	470	154

Postępowania przygotowawcze

W 2018 r. CBA wszczęło **189** postępowań przygotowawczych.

Spośród wszczętych postępowań **98** prowadzono na materiałach własnych, zaś **74** na materiałach powierzonych przez prokuraturę. Biuro podjęło również **17** spraw zawieszonych.

Postępowania przygotowawcze w latach 2016-2018

Rok	Liczba postępowań		
	wszczętych	prowadzonych	zakończonych
2016	281	491	178
2017	256	555	176
2018	189	567	173

W 2018 r. w wyniku prowadzonych postępowań **721** podejrzanym przedstawiono **2 226** zarzutów¹.

Liczba podejrzanych i zarzutów w latach 2016-2018

Rok	Liczba	
	podejrzanych	zarzutów
2016	479	1 275
2017	710	3 031
2018	721	2 226

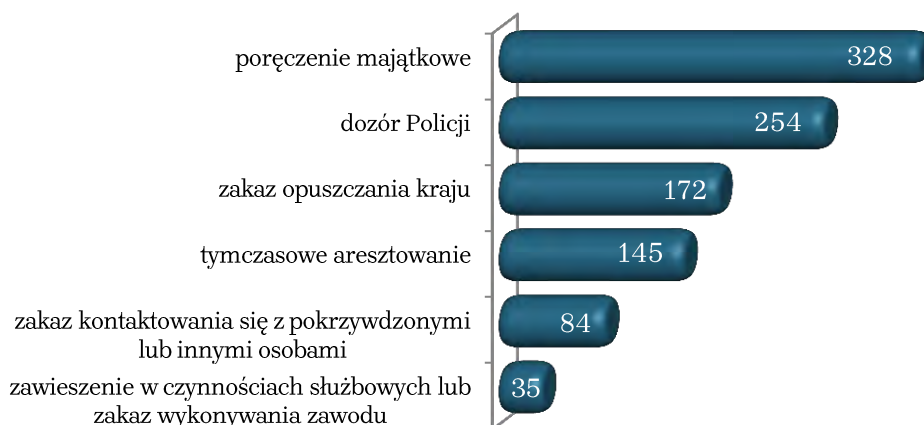
¹ Liczba podejrzanych, którym w 2018 r. po raz pierwszy w sprawie przedstawiono zarzuty.

Obszary tematyczne postępowań przygotowawczych wszczętych w 2018 r.
(z wyłączeniem postępowań podjętych z lat ubiegłych)

W 2018 r. zastosowano **1026** środków zapobiegawczych. Wobec podejrzanych, podobnie jak w latach poprzednich, najczęściej – w **328** przypadkach – stosowano poręczenie majątkowe.

Rodzaj zastosowanych środków zapobiegawczych

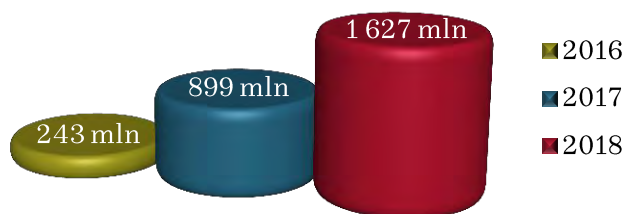

Ponadto w **1** przypadku zastosowano środek zapobiegawczy w postaci poręczenia społecznego, w **3** przypadkach – dozór przełożonego wojskowego, a w **4** przypadkach – nakaz powstrzymania się od określonej działalności lub od prowadzenia określonego rodzaju pojazdów.

W 2018 r. zabezpieczono mienie w kwocie ponad **448 mln zł, 177, 9 tys. euro** oraz blisko **31 tys. dolarów**.

W toku realizowanych czynności ujawniono szkodę w mieniu Skarbu Państwa w wysokości **1 627 mln zł**.

Wysokość szkody w mieniu Skarbu Państwa, ujawniona w latach 2016–2018

Wniesieniem aktu oskarżenia zakończyło się **73** postępowań przygotowawczych, **72** – umorzeniem (w tym **2** warunkowo). Pozostałe **28** postępowań zakończono w inny sposób np. przekazano do innych organów, włączono do innych postępowań.

Nieprawidłowości w reprivatyzacji nieruchomości objętych dekretem Bieruta

W 2018 r. CBA kontynuowało czynności w postępowaniach przygotowawczych dotyczących reprivatyzacji blisko **200** nieruchomości położonych w Warszawie. Zgromadzony materiał dowodowy pozwolił na postawienie kilkudziesięciu podejrzanym zarzutów oszustwa, przyjęcia korzyści w związku z pełnieniem funkcji publicznej, wręczenia korzyści majątkowej osobie pełniącej funkcję publiczną, przekroczenia uprawnień lub niedopełnienia obowiązków. W październiku 2018 r. Prokuratura Regionalna we Wrocławiu w stosunku do głównych podejrzanych skierowała akty oskarżenia dotyczące m.in.:

- ✓ przyjęcia korzyści majątkowej w związku z wydaniem decyzji administracyjnej o ustanowieniu prawa użytkowania wieczystego,
- ✓ powoływania się na wpływy w urzędzie oraz podjęcia się pośrednictwa w pomyślnym załatwieniu spraw dotyczących nieruchomości warszawskich, poprzez doprowadzenie postępowań do korzystnego rozstrzygnięcia polegającego na wydaniu ostatecznych decyzji administracyjnych i wypłacie przyznanych w tym trybie odszkodowań,
- ✓ doprowadzenia spadkobierców właścicieli nieruchomości warszawskich do niekorzystnego rozporządzenia mieniem wielkiej wartości.

Śledztwa w sprawie wyłudzeń skarbowych

W 2018 r. prowadzone były **37** postępowań przygotowawczych dotyczących wyłudzeń skarbowych.

Zorganizowana grupa przestępcza wyłudzająca VAT na rynku paliwowym

Śledztwo CBA dotyczyło działań zorganizowanej grupy przestępczej wprowadzającej do obrotu znaczną ilość paliw płynnych nieustalonego pochodzenia bez deklarowania i uiszczenia podatków: VAT oraz akcyzowego. W celu zalegalizowania dostaw paliw utworzona została sieć powiązanych ze sobą, pozornych podmiotów gospodarczych mających umożliwić wykorzystanie mechanizmu rozliczenia podatku VAT i uniknięcia jego zapłaty. W toku postępowania ustalono mechanizm wpłat na rachunki bankowe szeregu podmiotów, w tym firmy paliwowej i jej kilkudziesięciu kontrahentów, kwot w wysokości nie mniejszej niż 380 mln zł. Proceder

przyniósł ponad 297 mln zł uszczuplenia wpływów z tytułu podatku VAT, a kwota „przepranych” pieniędzy to niemal 1,5 mld zł.

Fikcyjny obrót towarami odzieżowymi i usługami

W 2018 r. funkcjonariusze CBA zatrzymali 16 osób, w tym obywateli Polski, Wietnamu oraz Turcji którzy, prowadząc działalność gospodarczą dokonywali przestępstw związanych z uszczupleniem należności publicznoprawnych. Wobec 10 zatrzymanych sąd zastosował tymczasowe aresztowanie. Uczestnikom zorganizowanej grupy przestępczej zarzuca się fikcyjny obrót towarami odzieżowymi i usługami oraz wystawianie nierzetelnych faktur VAT, uszczuplanie należności Skarbu Państwa z tytułu podatku VAT oraz podatku dochodowego, a także legalizowanie środków pieniężnych pochodzących z przestępstw. Łączna wartość uszczupień należności Skarbu Państwa, wynikająca z zarzutów objętych aktem oskarżenia, została określona przez biegłego z zakresu rachunkowości na kwotę przekraczającą 247 mln zł.

Fałszywe dokumenty TaxFree

Działający na południu Polski przedsiębiorcy wystawiali dokumenty zwrotu VAT dla podróżnych „TaxFree For Tourist” pozbawione danych podróznego, w których poświadczali nieprawdę co do faktu nabycia towarów. Dane osobowe fałszowane były przez polskich celników, którzy przypisywali fikcyjny wywóz towarów przypadkowym obywatelom Ukrainy. Sporządzana dokumentacja nie potwierdzała rzeczywistych transakcji, jednak stanowiła podstawę deklaracji podatkowych VAT 7, w których wykazywano zastosowanie 0% stawki podatkowej VAT co skutkowało zaniżeniem deklarowanego podatku. Poświadczające nieprawdę dokumenty TaxFree były przedkładane do odprawy celnikom, którzy w zamian za potwierdzenie rzekomego wywozu towarów poza obszar Unii Europejskiej przyjmowali korzyści majątkowe od obywateli Ukrainy w wysokości 2% lub 2,5% od wartości sprzedaży wynikającej z poszczególnych dokumentów. W sprawie 29 podejrzanych przedstawiono 60 zarzutów i stwierdzono szkodę w mieniu Skarbu Państwa w wysokości nie mniejszej niż 1,4 mln zł.

Powoływanie się na wpływ w instytucjach państwowych

Funkcjonariusze CBA prowadzili śledztwo dotyczące powoływania się na wpływy m.in. w ABW, SKW, MF, Ministerstwie Sprawiedliwości, Policji, instytucjach skarbowych, MZ, Głównym Inspektoracie Farmaceutycznym oraz u osób reprezentujących te instytucje. Sprawa dotyczyła również podejmowania się w zamian za korzyści majątkowe i osobiste lub ich obietnice pośrednictwa w załatwieniu m.in. ochrony przed kontrolami urzędów skarbowych i czynnościami śledczymi Policji, prowadzonymi wobec zorganizowanej działalności przestępczej. Działalność ta była związana z obrotem paliwami, towarami przemysłowymi i spożywczymi oraz reeksportem leków deficytowych. Osoby powołujące się na wpływy, a także podające się za funkcjonariuszy służb specjalnych mogły uczestniczyć lub zarządzać działaniami kilku podmiotów gospodarczych, uczestniczących w tzw. obrocie karuzelowym, mającym na celu wyłudzenie zwrotu nienależnego podatku VAT lub też uszczuplenia należności publicznoprawnych z tytułu fikcyjnie prowadzonej działalności gospodarczej. W sprawie postawiono zarzuty 13 podejrzanych, spośród których 9 zatrzymano.

Działanie na szkodę przedsiębiorstwa państwowego

W grudniu 2017 r. wszczęto powierzone CBA śledztwo dotyczące działania na szkodę polskiego armatora lub podmiotów zależnych, polegającego na podjęciu niezasadnej decyzji o transferze działalności spółek z grupy kapitałowej armatora z jurysdykcji cypryjskiej do Nowej Zelandii oraz na Maltę. Zakresem śledztwa objęto również nieuprawnione, nieekwiwalentne wypłacanie, na podstawie wystawianych przez te podmioty nierzetelnych faktur,

środków pieniężnych w wielkich rozmiarach na rzecz spółek zarejestrowanych na Brytyjskich Wyspach Dziewiczych. W sprawie stwierdzono szkodę w wysokości blisko 19 mln zł.

Wyłudzenia poprzez tzw. „znikającego podatnika”

Ustalenia prowadzonego śledztwa wskazują, że zorganizowana grupa spółek służyła wyłudzeniu podatku VAT poprzez wykorzystanie tzw. „znikającego podatnika”. Mechanizm obrotu paliwem polegał na sprowadzaniu go z krajów UE, a następnie kilkukrotnej fikcyjnej odsprzedaży tego paliwa kolejnym podmiotom. Powyższe działania zamaskowane były m.in. wykorzystaniem osób (tzw. słupów) reprezentujących poszczególne spółki i dokonywaniem pomiędzy nimi przelewów bankowych. W chwili obecnej w śledztwie przedstawiono zarzuty 120 podejrzanym. Kwota wykazanego fikcyjnego obrotu paliwem wynosi około 1,5 mld zł z czego uszczuplenie z tytułu podatku VAT to około 300 mln zł.

Udaremnienie wyłudzenia nienależnego VAT-u

Prowadzone przez CBA śledztwo doprowadziło do rozbicia działalności 4 zorganizowanych grup przestępczych, w tym 2 o charakterze międzynarodowym. W toku prowadzonych czynności udaremniono wyłudzenie podatku VAT na kwotę ponad 400 mln zł, przy czym wartość fałszywych faktur VAT to ponad 2 mld zł. Zatrzymano łącznie 33 podejrzanych, w tym obywateli Wietnamu, Armenii i Białorusi, którym przedstawiono ponad 100 zarzutów. Wobec podejrzanych zastosowano środki zapobiegawcze, w tym 15 w postaci tymczasowego aresztowania.

Śledztwa w sprawie wyłudzeń środków unijnych

W 2018 r. prowadzonych było **36** postępowań dotyczących wyłudzeń środków unijnych.

Wyłudzenie środków na budowę sieci szerokopasmowego Internetu

Z ustaleń śledztwa wynika, że osoby zarządzające podmiotem gospodarczym w celu wyłudzenia z instytucji zarządzającej funduszami europejskimi dotacji w kwocie ponad 13 mln zł na wdrożenie, rozwój oraz rozliczenie inwestycji budowy infrastruktury sieci szerokopasmowego dostępu do Internetu, posługiwały się nierzetelnymi fakturami VAT dokumentującymi fikcyjne zdarzenia gospodarcze. Spółka, starając się uzyskać dofinansowanie, miała obowiązek wykazać się wkładem własnym na poziomie ok. 1 mln zł. Środki te uzyskiwała poprzez emisję bezwartościowych obligacji zabezpieczonych na udziałach innej firmy. W sprawie zatrzymano 4 osoby oraz zabezpieczono mienie w łącznej kwocie ponad 1 mln zł.

Wyłudzenie środków z funduszy unijnych na realizację budowy przechowalni warzyw

Śledztwo dotyczyło wyłudzenia wsparcia finansowego w postaci dotacji krajowych i środków pochodzących z funduszy unijnych w związku z działalnością grupy producenckiej m.in. z przeznaczeniem na budowę przechowalni warzyw. Postępowanie przygotowawcze objęło działalność zorganizowanej grupy przestępczej, której członkowie w oparciu o nierzetelną dokumentację finansową zawyżali wartość robót oraz zakupów sprzętu i maszyn, doprowadzając oddział regionalny ARiMR do niekorzystnego rozporządzenia mieniem wartości ponad 50 mln zł. Śledztwo dotyczyło także uszczupień z tytułu podatku VAT, wystawiania nierzetelnych faktur VAT oraz prowadzenia niezgodnej z rzeczywistością ewidencji podatkowej i ksiąg rachunkowych podmiotów gospodarczych związanych z realizacją inwestycji.

Wyłudzenia dofinansowania z PARP

Postępowanie dotyczyło nieprawidłowości w procedurze dofinansowania w kwocie ponad 2 mln zł podmiotu, który miał przygotować uniwersalną platformę ochrony użytkownika mobilnego. W trakcie śledztwa ustalono, że wnioski o dofinansowanie projektu w większości za-

wierały nieprawdziwe informacje. Postępowania ofertowe beneficjenta miały charakter fikcyjny, zakupy były dokonywane od podmiotów powiązanych, a stworzone oprogramowanie jedynie symulowało działanie antywirusowe. W sprawie sporządzono akt oskarżenia.

Wyłudzenia dopłat rolnośrodowiskowych oraz obszarowych

W ramach podjętych czynności zidentyfikowano mechanizm wyłudzenia z ARiMR środków unijnych m.in. dopłat rolno-środowiskowe oraz dopłat obszarowych dla terenów rolnych, na których produkcja rolna jest utrudniona ze względu na warunki naturalne. Stwierdzono przypadki fałszowania wniosków o dotacje. W sprawie postawiono 31 zarzutów 19 podejrzanym i zabezpieczono mienie w wysokości ponad 17 mln zł.

Dotacje w zamian za łapówki

Śledztwo dotyczyło przyjmowania korzyści majątkowych przez byłych pracowników oddziału ARiMR, którzy w zamian za łapówki pomagali rolnikom uzyskiwać dotacje na działania inwestycyjne objęte programami rozwoju obszarów wiejskich. Pracownicy przygotowywali i kompletowali dokumentację składaną przez rolników, a w przypadku wykrycia błędów dokonywali w niej zmian lub zamieniali dokumenty. W śledztwie ustalono, że wysokość korzyści majątkowych przyjętych przez pracowników ARiMR wyniosła co najmniej 73 tys. zł, natomiast uzyskana w efekcie ich działalności pomocy finansowa to ponad 5,4 mln złotych. W sprawie zarzuty przedstawiono 12 osobom. Wobec byłych już pracowników ARiMR sąd zastosował tymczasowe aresztowanie. Dokonano również zabezpieczenia majątkowego u podejrzanych w wysokości ponad 351 tys. zł.

Przykłady pozostałych postępowań przygotowawczych

Nieprawidłowości w GetBack SA.

CBA prowadzi wielowątkowe śledztwo dotyczące m.in. podania w 2018 r. do publicznej wiadomości przez członków zarządu spółki GetBack SA. raportu zawierającego nieprawdziwe informacje o pozytywnym zaangażowaniu spółki w rozmowy dotyczące udzielenia podmiotom z Grupy Kapitałowej GetBack SA. finansowania o charakterze kredytowo-inwestycyjnym. Upublicznione informacje wprowadzały lub mogły wprowadzić w błąd co do podaży, popytu lub ceny instrumentów finansowych lub zapewnić utrzymanie się ceny jednego lub kilku instrumentów finansowych spółki GetBack SA.

Śledztwo w efekcie kontroli w PGZ

Śledztwo wszczęte w grudniu 2017 r. na podstawie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa złożonego przez pion kontrolny CBA dotyczy nieprawidłowości w procesie zawierania i realizacji umów na usługi świadczone przez podmioty zewnętrzne dla PGZ. W ramach czynności kontrolnych w PGZ ujawniono postępowanie członków zarządu, podległych im pracowników, podmiotów prowadzących działalność gospodarczą i współpracujących z PGZ, które doprowadziło do niekorzystnego rozporządzenia mieniem grupy. Po zgromadzeniu materiału procesowego ustalono, że do takich nieprawidłowości doszło m.in. przy zawarciu umów o łącznej wartości 10 mln zł na:

- ✓ organizację targów Pro Defense 2016 w Ostródzie,
- ✓ zorganizowanie projektu historyczno-artystyczny Koncert Głos Wolności oraz wystawy multimedialnej w Kielcach upamiętniającej Wydarzenia Czerwca 1976 r.,
- ✓ przeprowadzenie szkoleń w PGZ,
- ✓ budowę stoiska dla PGZ na targi Międzynarodowego Salonu Przemysłu Obronnego 2016 w Kielcach.

Niedopełnienie obowiązków przez członków zarządu spółki

Badana przez CBA sprawa dotyczyła zakupu za ponad 15 mln zł przez spółkę sprzedającą energię elektryczną pakietu ponad połowy udziałów innego podmiotu, właściciela części napowietrznej linii elektroenergetycznej 110 kV. Zakupu dokonano od podmiotu zarejestrowanego na Cyprze, stwarzając pozory korzystnego przedsięwzięcia gospodarczego dotyczącego utworzenia „mostu” energetycznego do eksportu oraz tranzytu energii na rynek Polski i UE. Ustalenia CBA wskazują, że „most” energetyczny został kupiony bez wystarczających analiz. Umowę zawarto i opłacono w sytuacji, gdy zakupiony podmiot nie prowadził w tym czasie żadnej działalności gospodarczej i wykazywał straty. W sprawie zatrzymano 4 osoby. Dokonano również zabezpieczenia majątkowego w wysokości 200 tys. zł.

Wyłudzenia i działanie na szkodę upadłych spółek

Śledztwo dotyczyło działania syndyków na szkodę upadłych spółek poprzez np. sprzedaż przedsiębiorstwa po zaniżonej cenie lub gospodarowanie mieniem w sposób niezasadniony rynkowo, np. zakup fikcyjnych usług oraz poprzez wypłaty środków na cele niezwiązane z upadłością, w tym wypłaty własne. W jednej ze spółek podjęto decyzję o kontynuowaniu procesu inwestycyjnego budowy domu wielorodzinnego, pomimo postawienia jej w stan upadłości. Czynności procesowe pozwoliły m.in. na stwierdzenie przesunięć środków finansowych między upadłościami, niewydawania dokumentacji upadłego po odwołaniu z funkcji syndyka, zatrudniania członków rodziny syndyka, wpłacania wadium na poczet nieogłoszonego przetargu, a następnie zwrot tego wadium innej niż wpłacający osobie. W toku śledztwa zatrzymano 19 osób.

Śledztwo w KNF

W 2018 r. CBA prowadziło powierzone w całości postępowanie przygotowawcze dotyczące przekroczenia uprawnień przez Przewodniczącego KNF w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, polegającego na sugerowaniu konieczności zatrudnienia przez bank wskazanej osoby z ustalonym wynagrodzeniem i na ustalony okres, co skutkowało wsparciem i zatwierdzeniem procesu restrukturyzacji tegoż banku przez KNF.

Niedopełnienie obowiązków regulatora rynku hazardowego

Funkcjonariusze CBA prowadzili postępowanie dotyczące przekroczenia obowiązków służbowych przez funkcjonariuszy MF poprzez nienależyte weryfikowanie danych przekazywanych przez organy celne wskazujących na możliwość prowadzenia gier na automatach o niskich wygranych z naruszeniem przepisów ustawy o grach i zakładach wzajemnych. W toku prowadzonego postępowania zarzuty przedstawiono 8 osobom. Potencjalną stratę Skarbu Państwa z tytułu ww. nadużyć oszacowano na ponad 28,64 mld zł. W lipcu 2018 r. skierowano przeciwko podejrzanym akt oskarżenia do sądu.

Działanie na szkodę wojskowego instytutu badawczego

Śledztwo dotyczyło przekroczenia uprawnień przez starszego oficera wojskowego instytutu badawczego w celu osiągnięcia korzyści majątkowej z tytułu realizowanych w ramach zamówień publicznych dostaw elementów do produkcji oraz serwisowania systemów służących do szkolenia żołnierzy, wprowadzenia w błąd co do rzeczywistej wartości przedmiotu zamówienia oraz działania na szkodę instytutu. W toku śledztwa ustalono, że osoby odpowiedzialne za podmioty realizujące zamówienia publiczne i odnoszące z nich korzyści były spowinowacane z oficerem. Zarzuty przedstawiono 4 osobom. Ponadto dokonano zabezpieczenia wartości pieniężnych oraz zabezpieczenia na ruchomościach, rachunkach bankowych podejrzanych do wysokości ustalonej szkody w mieniu instytutu, tj. 13 mln zł.

Nieprawidłowości w gospodarowaniu mieniem przedsiębiorstwa komunikacji samochodowej

Śledztwo na podstawie złożonego przez CBA zawiadomienia o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa dotyczy wyrządzenia szkody majątkowej w wysokości 9,36 mln zł w majątku przedsiębiorstwa, niedopełnienia obowiązków przez dyrektora biura urzędu miasta, jak również poświadczenia nieprawdy w operatach szacunkowych. Przeprowadzone czynności analityczno-informacyjne związane były z procedurą przygotowania do sprzedaży nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa, a będącej w użytkowaniu wieczystym przedsiębiorstwa. Wątpliwości budził m.in. fakt odstąpienia od otwartej procedury przetargowej przy zbyciu części nieruchomości oraz rzetelność wyceny nieruchomości. Mimo zastosowania przez rzeczoznawcę tej samej metody wyceny łączna wartość nieruchomości ulegała znacznym zmianom od kwoty blisko 98 mln zł, poprzez 72,9 mln zł do 63,5 mln zł, za którą ostatecznie została ona sprzedana. Wartość działek określona w ostatnim operacie była identyczna jak kwota uzgodniona w trakcie negocjacji prowadzonych przez przedsiębiorstwo z potencjalnym kupcem nieruchomości.

Nieprawidłowości przy modernizacjach w kopalni

W ramach prowadzonego śledztwa ustalono, że osoby piastujące stanowiska kierownicze w jednej z kopalni węgla kamiennego występowali z wnioskami o modernizację urządzeń energetycznych zabudowanych na powierzchni, a także w wyrobiskach dołowych, wskazując na wysokie koszty związane z utrzymaniem właściwego stanu technicznego starych urządzeń energetycznych i jednocześnie brak możliwości wykonania prac modernizacyjnych przez pracowników kopalni. W efekcie zawarto 3 umowy na modernizację infrastruktury energetycznej, których łączna wartość wyniosła ponad 3,7 mln zł. W toku czynności ustalono, że do prac związanych z modernizacją rozdzielni kierowani byli pracownicy kopalni, którzy wykonali prawie cały zakres prac określonych w umowach. Dodatkowo parametry techniczne dostarczonych urządzeń odbiegały od wymagań wskazanych w umowach. Wartość strat z tego tytułu biegły oszacował na kwotę blisko 384 tys. zł. Dalszej analizie w toku śledztwa poddanych jest kolejnych 10 umów.

Obietnica łapówki z zamian za załatwienie spraw urzędowych

Śledztwo dotyczyło składania obietnicy udzielenia korzyści majątkowej założycielce fundacji i związanej z nią drużynie futbolu amerykańskiego w zamian za pośrednictwo w załatwieniu min. w MSZ wiz dla krewnych przedsiębiorcy irańskiego pochodzenia. Łapówką miało być umorzenie opłat za korzystanie z obiektu sportowego. Jeden z wątków śledztwa dotyczył również przyjmowania przez fundację środków pieniężnych z zagranicy pochodzących z korzyści związanych z popełnieniem czynów zabronionych. W oparciu o zgromadzony w toku śledztwa materiał dowodowy dokonano zatrzymania 5 osób, którym przedstawiono łącznie 12 zarzutów.

Nieprawidłowości w samorządzie

W październiku 2017 r. CBA powierzono do prowadzenia w całości śledztwo dotyczące m.in.:

- ✓ przyjęcia korzyści majątkowej przez wysokiego urzędnika samorządowego podczas realizacji przetargu na sprzedaż nieruchomości oraz przekroczenia przez niego uprawnień przy wydawaniu decyzji administracyjnych związanych z realizacją inwestycji budowlanej,
- ✓ nieprawidłowości związanych z tworzeniem, finansowaniem i funkcjonowaniem miejskiej telewizji oraz nieprawidłowości związanych ze współpracą pomiędzy miejskim centrum kultury i spółkami komunalnymi zarządzanymi przez urząd miasta a firmami prywatnymi,

- ✓ poświadczenia nieprawdy w fakturach VAT wystawianych za zgodą wysokiego urzędnika samorządowego przez osoby prywatne prowadzące działalność gospodarczą za fikcyjne towary lub usługi świadczone na rzecz m.in. spółek miejskich.

W 2018 r. w sprawie zatrzymano i postawiono zarzuty kilku osobom, dokonano zabezpieczenia majątkowego środków pieniężnych w kwocie 77,5 tys. zł, 2,5 tys. euro oraz zabezpieczono samochody osobowe o łącznej wartości 88 tys. zł, 2 podejrzanych złożyło wnioski o dobrowolne poddanie się karze.

Nieprawidłowości w obrocie lekami

W toku prowadzonego śledztwa funkcjonariusze CBA zatrzymali 7 osób – członków zorganizowanej grupy przestępczej, która zajmowała się skupowaniem leków, na podstawie poświadczających nieprawdę zapotrzebowań, na rzecz jednego z niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej, celem ich dalszej odsprzedaży. W toku śledztwa ustalono, iż część skupionych leków o łącznej wartości około 77 mln zł, została sprzedana spółce nieposiadającej zezwolenia na obrót hurtowy produktami leczniczymi. Leki w dalszej kolejności zostały sprzedane hurtownikowi zarejestrowanemu w Bułgarii. Drugi kanał dystrybucji nielegalnie nabytych produktów leczniczych o wartości ponad 50 mln zł wykorzystywał mechanizm ich dostawy do odbiorcy za pośrednictwem spółki bufora. W toku śledztwa m.in. zatrzymano osoby związane z hurtowym obrotem leków oraz dokonano przeszukań spółek na terytorium Polski i Bułgarii. Czynności te były realizowane we współpracy i koordynacji z bułgarską służbą antykorupcyjną.

Śledztwa dotyczące Amber Gold

W 2018 r. CBA prowadziło szereg postępowań związanych z działalnością spółki Amber Gold. Jedno ze śledztw dotyczyło nadużycia przez prezesa zarządu przewoźnika lotniczego uprawnień do zajmowania się sprawami majątkowymi spółki oraz dysponowania środkami finansowymi przekazywanymi przez Amber Gold niezgodnie z ich przeznaczeniem i wyrządzenia w ten sposób znacznej szkody w majątku spółki. Kolejne śledztwo dotyczyło współdziałania we wprowadzeniu w błąd klientów Amber Gold co do założeń, rodzaju i sposobu prowadzonej działalności gospodarczej. Zebrany w toku czynności materiał dowodowy pozwolił na przedstawienie zarzutów 2 osobom. Odrębnym postępowaniem została objęta sprawa niedopełnienia obowiązków przez funkcjonariuszy publicznych w zakresie działań dotyczących Amber Gold i działania tym samym na szkodę interesu publicznego. W ramach tego śledztwa wyodrębniono 3 wątki dotyczące:

- ✓ Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego i podległych mu pracowników,
- ✓ Generalnego Inspektora Informacji Finansowej i podległych mu pracowników,
- ✓ pracowników wykonujących obowiązki w organach administracji podatkowej wobec podmiotów wchodzących w skład grupy Amber Gold oraz powiązanych kapitałowo i osobowo z Amber Gold spółek lotniczych.

W wyniku podjętych działań zebrano materiał dowodowy, który stanowił podstawę do przedstawienia zarzutów 3 osobom.

Nieprawidłowości w Zespole Szkół Rolniczych

W 2018 r. kontynuowano śledztwo dotyczące przekroczenia uprawnień i niedopełnienia obowiązków przez funkcjonariuszy publicznych z Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w związku z brakiem dbałości o powierzony im majątek oraz sprawy finansowe, jak również w sprawie wejścia w porozumienie z innymi osobami w związku z publicznymi przetargami. Postępowanie rozszerzono o wątki dotyczące nieprawidłowości związanych z zakupem przez jednostkę samorządu terytorialnego budynków dawnych koszar wojskowych, budową żłobka miejskiego oraz realizacją projektu szkoleniowego dotyczącego pomocy niepełnosprawnym.

W toku śledztwa przedstawiono i uzupełniono zarzuty 13 osobom, wydano postanowienia o zabezpieczeniach majątkowych w łącznej kwocie 2,8 mln zł, w tym na 11 nieruchomościach, 2 ruchomościach oraz udziałach w 13 spółkach prawa handlowego.

Nieprawidłowości w samorządzie

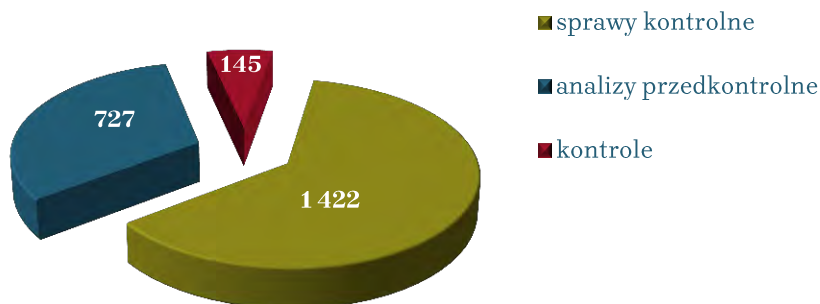
W czerwcu 2018 r. w prowadzonym przez CBA postępowaniu dot. przekroczenia uprawnień i niedopełnienia obowiązków przez funkcjonariuszy publicznych odpowiedzialnych za realizację zadań własnych gminy przedstawiono akt oskarżenia. W sprawie stwierdzono doprowadzenie gminy do utraty płynności finansowej, a także niekorzystnego obciążenia składników majątkowych gminy. Utrata płynności finansowej stworzyła z kolei zagrożenie utraty prawa własności nieruchomości stanowiących zabezpieczenie udzielonych kredytów, których wartość znacznie przewyższała wysokość zadłużenia. Wysokość stwierdzonych szkód to blisko 8,1 mln zł.

DZIAŁANIA KONTROLNE

CBA jest jedyną służbą specjalną posiadającą narzędzia w postaci kontroli oświadczeń o stanie majątkowym i kontroli decyzji gospodarczych.
 Celem czynności kontrolnych prowadzonych przez funkcjonariuszy CBA jest ujawnianie przypadków korupcji w instytucjach publicznych, nadużyć osób pełniących funkcje publiczne oraz działalności godzącej w interesy ekonomiczne państwa.

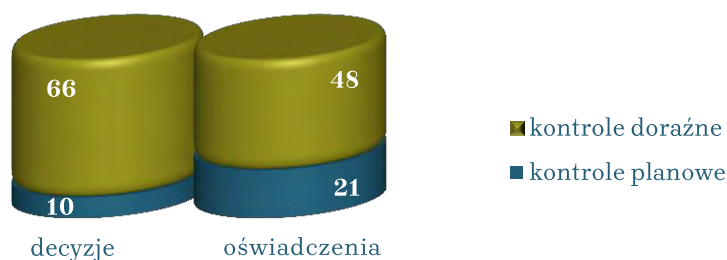
W 2018 r. funkcjonariusze CBA prowadzili **145** kontroli, **727** analiz przedkontrolnych oraz **1 422** sprawy kontrolne.

Kontrole

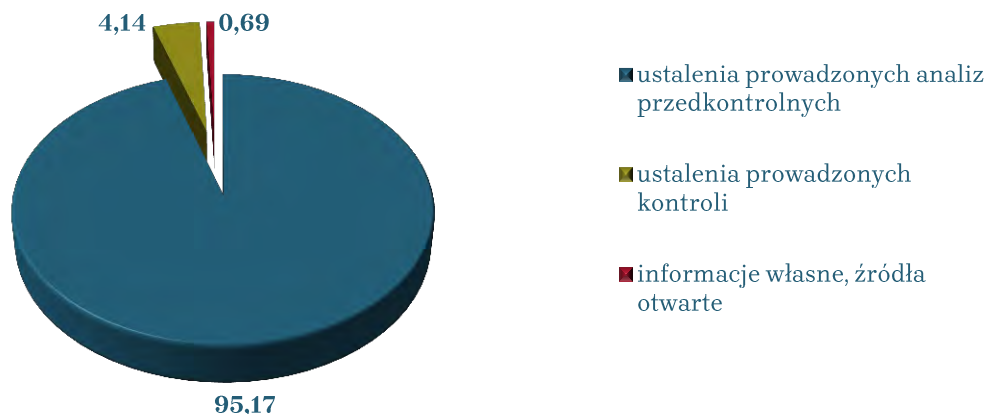
Spośród **145** kontroli prowadzonych w 2018 r. **31** były to kontrole planowe, natomiast **114** doraźne.

Tryb prowadzonych kontroli

Podstawę kontroli prowadzonych w 2018 r. w **95%** przypadków, stanowiły ustalenia z analiz przedkontrolnych CBA.

Podstawy wszczęcia kontroli w 2018 r. w ujęciu procentowym

W 2018 r. zakończonych zostało **85** kontroli – **17** planowych i **68** doraźnych.

Połowa przeprowadzonych w 2018 r. kontroli (**76**) polegała na badaniu określonych przepisami prawa procedur podejmowania i realizacji decyzji gospodarczych. W tej grupie powyżej **85%** stanowiły kontrole doraźne (**66**), pozostałe to kontrole planowe.

Przedmiot kontrolowanej decyzji gospodarczej²

	Liczba kontroli
zamówienia publiczne	33
rozporządzanie mieniem państwowym lub komunalnym	23
wsparcie finansowe	12
gospodarowanie środkami publicznymi	4
obowiązki podatkowe	2
przyznawanie ulg	1
prywatyzacja i komercjalizacja	1
RAZEM	76

Spośród **69** kontroli dotyczących oświadczeń o stanie majątkowym **21** miało charakter planowy, **48** doraźny.

W trakcie kontroli w tym obszarze badane były dane zawarte w oświadczeniach o stanie majątkowym pod kątem ich prawidłowości i prawdziwości (**45**), przestrzeganie przepisów ustaw ograniczających podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (**13**) albo oba te zakresy jednocześnie (**11**).

Największą grupę zawodową, podlegającą kontroli CBA w obszarach oświadczeń majątkowych i ograniczeń prowadzenia działalności gospodarczej, stanowili w 2018 r. samorządowcy gminni oraz osoby zatrudnione w jednostkach podległych samorządowi gminnemu – ponad połowa (**36**) z przeprowadzonych kontroli dotyczyła właśnie tej grupy zawodowej.

Grupy zawodowe, których dotyczyły kontrole w obszarze oświadczeń majątkowych i ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej w 2018 r.

	Liczba kontroli
samorządowcy gminni oraz osoby zatrudnione w jednostkach podległych	36
parlamentarzyści	9
samorządowcy powiatowi oraz osoby zatrudnione w jednostkach podległych	6
samorządowcy wojewódzcy oraz osoby zatrudnione w jednostkach podległych	6
sędziowie	5
pracownicy spółek Skarbu Państwa	3
kierownicy i pracownicy w urzędach państwowych	1
osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe ³	1
pracownicy agencji państwowych	1
funkcjonariusze policji i innych służb	1
RAZEM	69

W efekcie kontroli CBA w 2018 r. skierowano **30** zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. W **7** przypadkach zgromadzone materiały przekazano do właściwej jednostki prokuratury celem wykorzystania służbowego. W **12** przypadkach kontrolowanemu lub or-

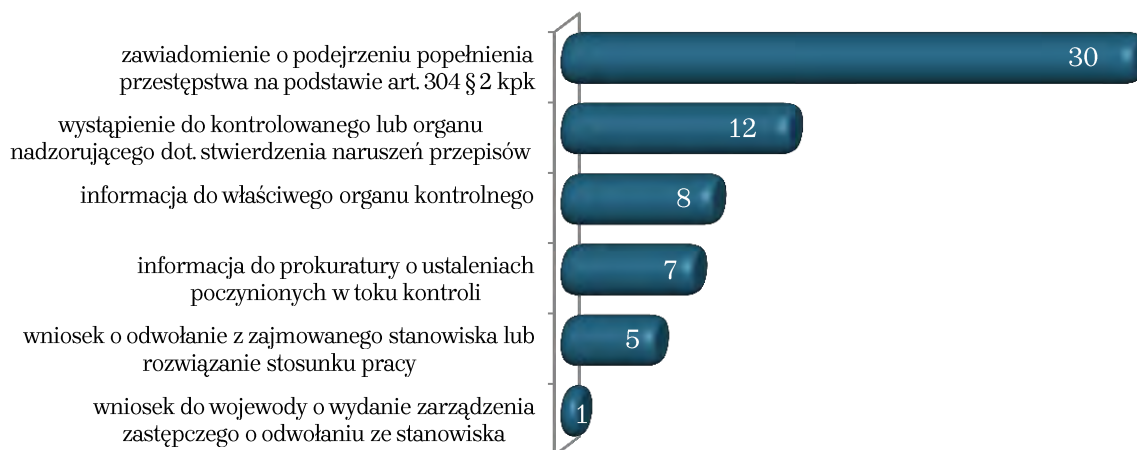
² Kontrole w 2018 r. często obejmowała więcej niż jeden wskazany w tabeli przedmiot.

³ Wg ustawy z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe.

ganowi nadzorującemu przedstawiono wystąpienia zawierające informacje dotyczące naruszenia przepisów oraz zalecenia pokontrolne. Do organów kontrolnych przekazano **8** informacji o nieprawidłowościach stwierdzonych podczas kontroli.

Ponadto skierowano **5** wniosków o odwołanie z zajmowanego stanowiska lub rozwiązanie stosunku pracy, a w **1** przypadku wniosek do wojewody o wydanie zarządzenia zastępczego o odwołaniu ze stanowiska.

Efekty ustaleń dokonanych w toku kontroli

Ustalenia prowadzonych kontroli stanowiły podstawę do wszczęcia **2** spraw kontrolnych oraz **1** analizy przedkontrolnej w zakresie decyzji gospodarczych. Ponadto w **1** przypadku uchybienia stwierdzone w toku postępowań kontrolnych stanowiły podstawę do skierowania wniosku do właściwego organu o zmianę przepisów.

Według informacji organów powołanych do prowadzenia postępowań przygotowawczych na podstawie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, skierowanych w trakcie lub po zakończeniu kontroli wszczęto **23** śledztwa, **43** osobom postawiono zarzuty, a wobec **8** osób skierowano akty oskarżenia. Umorzono **2** postępowania, a w **1** przypadku organ odmówił wszczęcia postępowania przygotowawczego. Ponadto w **8** przypadkach dokumentacja została dołączona do prowadzonego postępowania przygotowawczego.

Informacje uzyskane od organów i kierowników jednostek organizacyjnych⁴, do których skierowano wnioski, wystąpienia, informacje i inne zawiadomienia wskazują, że podjęły one działania, w wyniku których:

- ✓ właściwe organy wszczęły **2** postępowania wyjaśniające oraz **4** kontrole,
- ✓ w **1** przypadku właściwy organ skarbowy wydał **2** decyzje ustalające zobowiązanie podatkowe w podatku od spadku i darowizn,
- ✓ **2** osoby zostały odwołane z zajmowanego stanowiska lub rozwiązano z nimi stosunek pracy,
- ✓ w **1** przypadku organ, do którego skierowano wniosek odmówił odwołania z zajmowanego stanowiska,
- ✓ w **5** przypadkach organy poinformowały o wdrożeniu zaleceń pokontrolnych lub podjęciu innych działań zaradczych mających na celu wyeliminowanie nieprawidłowości w przyszłości.

⁴ Zgodnie z art. 46 ust. 5 ustawy o CBA, organy i kierownicy jednostek organizacyjnych, do których skierowano wnioski, wystąpienia, informacje i zawiadomienia mają obowiązek poinformować CBA i sposobie i zakresie ich wykorzystania.

Przykłady kontroli

Nieprawidłowości przy rozporządzaniu mieniem Muzeum Łazienki Królewskie w Warszawie

W toku kontroli stwierdzono, że Muzeum wydzierżawia – stanowiące własność Państwa obiekty zabytkowe wielkiej wartości – na rzecz prywatnej spółki Belvedere – Cafe Łazienki Królewskie na niekorzystnych warunkach. Poza stawkami czynszu zaniżonymi w porównaniu do cen rynkowych w stosunku 1 do 6, umowa dzierżawy zawiera m.in. klauzule utrudniające jej wypowiedzenie przed upływem 30 lat, przyznające pierwszeństwo zawarcia kolejnej umowy dzierżawy oraz ustanawiające na rzecz tej spółki wyłączność na świadczenie usług gastronomicznych na terenie Muzeum. Kontynuowanie tej, zawartej w 1998 r. umowy do chwili obecnej doprowadziło już do wyrządzenia Skarbowi Państwa szkody w wysokości nie mniejszej niż 44,3 mln zł. Zawarcie umowy nastąpiło z pominięciem uprzedniego obligatoryjnego powiadomienia Ministra Skarbu Państwa oraz pomimo tego, że statut Muzeum nie przewidywał, aby dzierżawa mogła stanowić źródło finansowania jego działalności. W czerwcu 2014 r. zawarto ze spółką Belvedere kolejną, równie niekorzystną dla Muzeum umowę sponsoringu skutkującą powstaniem – do stycznia 2017 r. – szkody w wysokości 288 tys. zł. W październiku 2018 r. skierowano zawiadomienie o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez byłego Dyrektora Muzeum Łazienki Królewskie, który nie podjął czynności zmierzających do rozwiązania lub renowacji warunków umowy zawartej w 1998 r. co ze względu na rażącą nieekwiwalentność świadczeń stron kontraktu skutkowało powstaniem w mieniu Muzeum szkody w wysokości około 18,5 mln zł. W sprawie prowadzone jest śledztwo przez Prokuraturę Okręgową w Warszawie.

Nieprawidłowości przy przetargach na ubezpieczenia

W toku kontroli ustalono, iż w postępowaniu o udzielenie przez Metro Warszawskie Sp. z o. o. zamówienia dotyczącego ubezpieczenia mienia połączono w jedno zadanie różne rodzaje ubezpieczeń i wymagano spełnienia od wykonawców warunków, które w stosunku do niektórych rodzajów ubezpieczeń były nieproporcjonalne i niezwiązane z przedmiotem zamówienia. Ponadto kryteria oceny w konkursie na wybór brokera ubezpieczeniowego konsultowano z uczestnikiem tego konkursu, dokonując następnie zmian pozwalających na zwiększenie szans na wygraną przez konsultanta. Wartość zamówienia to ok. 33 mln zł. W efekcie czynności kontrolnych CBA przedstawiło Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych wnioski o wystąpienie do sądu o unieważnienie umowy.

Nieprawidłowości przy przetargach na usługi kontroli autobusowego transportu publicznego

Postępowanie kontrolne dotyczące wybranych zamówień publicznych udzielanych przez Komunikacyjny Związek Komunalny Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego wykazało, że zamówienia na usługi kontroli jakości usług transportu publicznego w latach 2015–2017 zlecano z pominięciem otwartej, konkurencyjnej procedury firmom ściśle powiązanym ze związkami zawodowymi działającymi w sektorze transportu publicznego. Zlecenie usług następowało bez uprzedniej weryfikacji ich ceny rynkowej. Ustalono przy tym, że wielu kontrolerów zatrudnianych przez wspomniane firmy było jednocześnie etatowymi pracownikami Komunikacyjnego Związku Komunalnego lub jednego z przewoźników działających na jego zlecenie. Kontrola wykazała ponadto, że zainstalowane w kabinach kierowców autobusów drukarki zakupione kosztem ponad 2,8 mln zł przez 3 lata nie spełniały swojej podstawowej funkcji, tj. nie drukowały biletów. Kierowcy mogli jedynie wydrukować potwierdzenia rozpoczęcia i zakończenia pracy – funkcjonalność możliwą do uzyskania z innych działających już systemów. Ustalenia CBA wskazują również na brak wykorzystywania infrastruktury Wi-Fi (20 punktów zbierania danych), zbudowanej za 1 mln zł, która miała umożliwiać przesyłanie

danych od i do przejeżdżających autobusów. W wyniku kontroli CBA skierowało wystąpienie pokontrolne do kontrolowanego zawierające stwierdzone nieprawidłowości i zalecenia pokontrolne dotyczące stosowania ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych.

Nieuprawnione umarzanie zaległości podatkowych

Kontrola umarzania wybranych zaległości podatkowych przez Lubelski Urząd Skarbowy w Lublinie wykazała, że decyzja Naczelnika Lubelskiego Urzędu Skarbowego w Lublinie z marca 2014 r. w sprawie umorzenia kwoty podlegającej zwrotowi z tytułu nienależnie otrzymanych wpływów z podatku od czynności cywilnoprawnych Gminie Lublin w wysokości ok. 15,3 mln zł (w kwocie tej mieszczą się należne na dzień wydania decyzji odsetki oraz opłata prolongacyjna) wydana została z rażącym naruszeniem ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa. Gmina Lublin nie była podatnikiem podatku od czynności cywilnoprawnych, a umorzenie zaległości podatkowej może nastąpić wyłącznie na rzecz podatnika. Wskazaną kwotę urząd skarbowy zwrócił wcześniej na rzecz spółki PGE Polska Grupa Energetyczna S.A., w związku z anulowaniem uchwały dotyczącej podwyższenia kapitału akcyjnego tejże spółki. Poczynione ustalenia dały podstawę do skierowania zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa, w wyniku którego wszczęto śledztwo.

Budowa domu za wygrany przetarg

Kontrola wybranych zamówień publicznych na roboty budowlane udzielonych przez Miasto Piekary Śląskie w latach 2015–2018 wykazała, że dwie lokalne firmy uzyskiwały zamówienia na roboty budowlane zlecane przez miasto w trybie zamówienia z wolnej ręki, mimo że nie było podstaw do zastosowania trybu niekonkurencyjnego, wykonując jednocześnie roboty budowlane przy powstającym domu jednorodzinny wiceprezydenta miasta. Jak ustalono, ww. firmy w ciągu ostatnich 2 lat uzyskały od miasta zamówienia publiczne w trybie z wolnej ręki w kwocie nie mniejszej niż 8 mln zł. W związku z kontrolą złożone zostało zawiadomienie o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa przyjęcia nienależnej korzyści majątkowej przez wiceprezydenta miasta.

Nieprawidłowości w przetargach udzielanych przez Spółkę Restrukturyzacji Kopalń S.A.

Kontrola udzielania i realizacji wybranych zamówień publicznych przez Spółkę Restrukturyzacji Kopalń S.A. wykazała, że w spółce podejmowano działania mające ułatwić uzyskanie zamówienia konkretnym wykonawcom. Stwierdzono m.in. wprowadzenie dodatkowych wymogów w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, udział w przetargu firmy uczestniczącej w opracowaniu koncepcji zamówienia oraz wskazanie krótkiego terminu jego realizacji. W jednym z przetargów wprowadzono obowiązek uzyskania autoryzacji, mimo że jej posiadanie nie miało wpływu na zrealizowanie przedmiotu umowy. W konsekwencji, mimo że najkorzystniejszą ofertę w tym przetargu (2,6 mln zł) złożyło konsorcjum dwóch firm, nie uzyskało ono zamówienia, ponieważ nie posiadało wspomnianej autoryzacji. Wybrano natomiast ofertę o wartości 3,07 mln zł – pozostającej w znowie – firmy posiadającej autoryzację. Kwota ujawnionej przez CBA szkody wyniosła ponad 1 mln zł. Po złożonym przez CBA zawiadomieniu o podejrzeniu popełnienia przestępstwa wszczęto dochodzenie, które zakończyło się skierowaniem do sądu aktu oskarżenia.

Nieprawidłowości w rozporządzaniu mieniem komunalnym

Kontrola wybranych procedur podejmowania i realizacji decyzji w przedmiocie rozporządzania przez Urząd Miasta Poznań mieniem komunalnym w postaci nieruchomości Tor Poznań użytkowanej przez Stowarzyszenie Automobilklub Wielkopolski z siedzibą w Poznaniu wykazała szereg nieprawidłowości w działaniu Urzędu. Nieprawidłowości dotyczą m.in.

niepodjęcia przez miasto niezbędnych czynności zmierzających do uregulowania sytuacji prawnej związanej z bezumownym korzystaniem przez stowarzyszenie z nieruchomości, niepodjęcia działań skutkujących obciążeniem Stowarzyszenia wynagrodzeniem z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości, jak również niezasadnego przyjęcia wysokiej bonifikaty w stawce czynszu najmu przedmiotowej nieruchomości. Z ustaleń kontroli wynika ponadto, że w sposób nieprawidłowy ustalano wysokość zobowiązania podatkowego stowarzyszenia z tytułu podatku od nieruchomości, zaniżając obszar, na którym Stowarzyszenie faktycznie prowadziło działalność gospodarczą. Łączną wysokość szkody powstałej na skutek stwierdzonych nieprawidłowości oszacowano na kwotę ponad 8,6 mln zł. Poczynione ustalenia dały podstawę do skierowania zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa, w wyniku którego wszczęto śledztwo.

Preferowanie wykonawcy przy przetargach na usługi edukacyjne

W związku z kontrolą udzielania i realizacji zamówień publicznych w gminie Panki dotyczących realizacji projektu Szkoły przyszłości w gminie Panki oraz innych usług o charakterze edukacyjnym i szkoleniowym stwierdzono, że wybór wykonawcy zamówienia na świadczenie usługi edukacyjnej w przedmiotowym projekcie został dokonany z naruszeniem zasad uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców. Ustalono przy tym, że zastosowane w postępowaniu przetargowym kryteria oceny ofert oraz warunki udziału w postępowaniu miały preferować z góry określonego wykonawcę, wskazanego przez osobę z nim współpracującą, która przekazała uprzednio gminie specyfikacje przetargowe. Zawarte przez kontrolowaną jednostkę umowy na świadczenie usług edukacyjnych opiewały na łączną kwotę blisko 1,2 mln zł. W sprawie prowadzone jest śledztwo.

Nieprawidłowości przy udzielaniu wsparcia finansowego przez ARiMR

W ramach kontroli wybranych decyzji w przedmiocie wsparcia finansowego przyznanego w latach 2007–2017 przez jednostki terenowe ARiMR podmiotom z terenu województwa podkarpackiego przeanalizowano wybrane płatności przyznane przez biura powiatowe ARiMR dla 24 osób fizycznych oraz 6 spółek prawa handlowego. Jak ustalono, w większości przypadków podmioty te, ubiegając się o przyznanie wsparcia finansowego, we wnioskach o płatność deklarowały nieruchomości, pomimo iż faktycznie nie były ich użytkownikami. Dokonane w tym zakresie ustalenia przekazywane były na bieżąco do prowadzonego postępowania przygotowawczego. Między innymi na ich podstawie, w stosunku do 17 osób prokuratura wydała postanowienie o przedstawieniu zarzutów, głównie oszustwa i wyłudzenia kredytu. Łączna szkoda wskazana w postanowieniach o przedstawieniu zarzutów wyniosła ok. 19 mln zł.

Nieprawidłowości w oświadczeniach majątkowych wójta

W wyniku kontroli oświadczeń o stanie majątkowym, składanych w latach 2012–2017 przez wójta jednej z gmin, funkcjonariusze CBA stwierdzili, że zaniżał on wartość zasobów pieniężnych o kwoty od 17 tys. zł do 61 tys. zł, a wartość posiadanych nieruchomości o kwoty od 1,7 mln zł do 2 mln zł. Ponadto, przy określeniu wartości nieruchomości, wójt nie uwzględnił wartości robót budowlanych (ok. 2 mln zł) i podał nieprawdziwe dane dotyczące powierzchni znajdującego się na tej nieruchomości budynku. Jednocześnie wójt podawał niezgodne z prawdą informacje o wysokości zobowiązań pieniężnych z tytułu kredytu lub pożyczki (zaniżenie od ok. 3,7 tys. zł do 11 tys. zł oraz zawyżenie od ok. 1,7 tys. zł do ponad 30,4 tys. zł) i nie wykazywał posiadanych wierzytelności w łącznej kwocie blisko 86 tys. zł. Nie wykazał również posiadanej przyczepy rolniczej, której wartość przekraczała 10 tys. zł. Usta-

lenia kontrolerów pozwoliły na skierowanie do prokuratury zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

Nieprawidłowości w oświadczeniach majątkowych senatora

W toku kontroli oświadczeń o stanie majątkowym składanych w latach 2012–2017 przez senatora stwierdzono, że zaniżał on wysokość posiadanych środków pieniężnych o kwoty od ok. 494 tys. zł do 831 tys. zł. Skierowano do prokuratury zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa podania nieprawdy w oświadczeniach majątkowych. Śledztwo jest w toku.

Nieprawidłowości w zakresie przestrzegania przepisów ustawy antykorupcyjnej

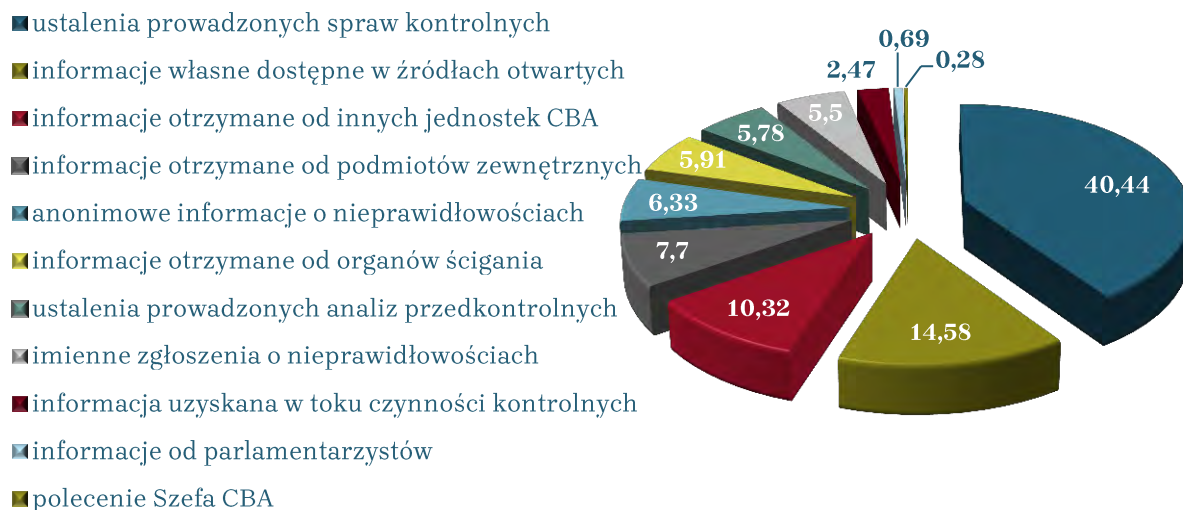
Funkcjonariusze Biura stwierdzili, że dyrektor ośrodka szkolno-wychowawczego, wbrew zakazowi określonymu w art. 4 pkt 5 ustawy antykorupcyjnej, posiadała 45 udziałów w spółce, co stanowiło więcej niż 10% kapitału zakładowego. W wyniku wystąpienia CBA dyrektor została odwołana z zajmowanego stanowiska. Ponadto kontrolerzy wykazali, że w oświadczeniach o stanie majątkowym złożonych w latach 2012–2017 kontrolowana nie wykazała zadłużeń w kwotach od niemal 11 tys. do niemal 17 tys. oraz podawała nieprawdziwe dane dotyczące zadłużeń (zaniżała lub zawyżała stan zadłużenia o kwoty sięgające ok. 21 tys. zł, 1,2 tys. CHF, 8 tys. EUR).

Analizy przedkontrolne

W 2018 r. prowadzono **727** analiz przedkontrolnych.

Podstawą wszczęcia 40% analiz przedkontrolnych były ustalenia spraw kontrolnych. W 25% przypadków analizy wszczynano na podstawie informacji własnych Biura.

Podstawy wszczęcia analiz przedkontrolnych w 2018 r. w ujęciu procentowym

W 2018 r. **397** z prowadzonych analiz przedkontrolnych dotyczyło badania określonych przepisami prawa procedur podejmowania i realizacji decyzji gospodarczych.

Obszary analiz prowadzonych w 2018 r., dotyczących podejmowania i realizacji decyzji gospodarczych⁵

Przedmiot decyzji	Liczba analiz
zamówienia publiczne	140
rozporządzenie mieniem państwowym lub komunalnym	122
wsparcie finansowe	63
gospodarowanie środkami publicznymi	46
przyznawanie ulg, zezwoleń, zwolnień, koncesji	8
prywatyzacja	6
obowiązki podatkowe	6
inne	6
RAZEM	397

Najwięcej analiz przedkontrolnych dotyczących decyzji gospodarczych w 2018 r. przeprowadzono w obszarze zamówień publicznych.

W zakresie badania prawidłowości i prawdziwości oświadczeń o stanie majątkowym oraz przestrzegania przepisów wprowadzających ograniczenia w podejmowaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej składanych przez osoby pełniące funkcje publiczne w 2018 r. przeprowadzono **330** analiz przedkontrolnych.

Grupy zawodowe, których dotyczyły analizy przedkontrolne w obszarze oświadczeń majątkowych i ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej w 2018 r.⁶

Rodzaj pełnionej funkcji publicznej	Liczba analiz
samorządowcy gminni, osoby zatrudnione w jednostkach podległych	139
prokuratorzy i sędziowie inne osoby zatrudnione w sądownictwie	47
parlamentarzyści	32
kierownicy i pracownicy w urzędach państwowych	30
samorządowcy powiatowi, osoby zatrudnione w jednostkach podległych	27
kierownicze stanowiska państwowe wg ustawy o wynagradzaniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe	19
pracownicy spółek Skarbu Państwa	14
samorządowcy wojewódzcy oraz osoby zatrudnione w jednostkach podległych	10
inne osoby zobowiązane do składania oświadczeń majątkowych	5
pracownicy agencji państwowych	4
funkcjonariusze policji i innych służb	3
RAZEM	330

Największą grupą pozostającą w zainteresowaniu CBA w powyższym zakresie byli samorządowcy gminni oraz osoby zatrudnione w jednostkach podległych.

W 2018 r. zakończono **376** analiz przedkontrolnych.

W **23** przypadkach ich wynikiem było zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, zaś **116** analiz zakończyło się rekomendacją do wszczęcia postępowań kontrolnych lub kolejnych czynności analityczno-informacyjnych. Ustalenia analiz pozwoliły na przekazanie do właściwych organów **27** informacji o stwierdzonych uchybieniach.

Ponadto w wyniku analiz przedkontrolnych skierowano:

- ✓ **7** wniosków do urzędów skarbowych o wszczęcie postępowania wyjaśniającego, kontroli skarbowej lub podatkowej,

⁵ W 2018 r. analiza przedkontrolna często obejmowała więcej niż jeden wskazany w tabeli przedmiot.

⁶ W 2018 r. kontrolowany w wielu przypadkach zajmował różne stanowiska obowiązujące do składania oświadczeń.

- ✓ **3** informacje do prokuratury,
- ✓ **2** zawiadomienia o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych,
- ✓ **1** wniosek o wszczęcie postępowania administracyjnego,
- ✓ **1** wniosek o zmianę przepisów do właściwego organu.

W **9** przypadkach przekazano dokumentację do innych organów prowadzących postępowanie przygotowawcze.

Właściwe organy, do których skierowano wnioski, informacje i zawiadomienia, poinformowały m.in. o wszczęciu **13** postępowań przygotowawczych, postawieniu zarzutów **1** osobie oraz skierowaniu aktu oskarżenia wobec **1** osoby. Ponadto w **1** przypadku dołączono dokumentację do prowadzonego postępowania przygotowawczego.

W **4** przypadkach prokuratura wydała postanowienie o umorzeniu postępowania przygotowawczego, a w **1** – odmówiła wszczęcia postępowania. W **5** przypadkach właściwe organy wszczęły postępowania wyjaśniające, administracyjne lub sprawdzające.

Przykłady analiz przedkontrolnych

Zgodność z przepisami prawa wsparcia finansowego przez NCBiR

Analiza procesu wsparcia finansowego wdrożenia i realizacji projektu związanego z reaktywacją polskiego przemysłu motoryzacyjnego wykazała, iż NCBiR bezpodstawnie przyznało na ten cel dofinansowanie w kwocie blisko 4,5 mln zł. Ponadto podpisano korzystny dla beneficjenta – AMZ Kutno Sp. z o.o. aneks do umowy o dofinansowanie, który umożliwił spółce uniknięcie odpowiedzialności za niewywiązanie się z pierwotnych warunków umowy. Mimo ryzyka niewykonania umowy wypłacono spółce kolejne raty dofinansowania i udzielono beneficjentowi wsparcia w kwocie ponad 3,87 mln zł. Ustalenia dokonane w ramach analizy przedkontrolnej były podstawą do wszczęcia kontroli w NCBiR dotyczącej zgodności z przepisami prawa podjęcia i realizacji wybranych decyzji o udzieleniu wsparcia finansowego ze środków EFRR oraz środków budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007–2013.

W toku kolejnej analizy ustalono, że NCBiR zawarło umowę o wsparcie publiczno-prywatne dla komercjalizacji wyników prac badawczych i rozwojowych z udziałem funduszy inwestycyjnych kapitału wysokiego ryzyka na kwotę 110 mln zł, z partnerami projektu (Pitango Venture Partners 2004 Ltd i TDJ SA), wybranymi bez zachowania procedury konkursowej. Umowa ta została skonstruowana w sposób stawiający NCBiR na niekorzystnej pozycji w stosunku do pozostałych stron umowy, gdyż m.in. wyłącza NCBiR z jakiegokolwiek wpływu na dobór firm, do jakich zostaną przekazane środki, a przedstawiciel NCBiR występuje wyłącznie w roli obserwatora z prawem ograniczonego weta oraz zrzuca na NCBiR ciężar finansowania firm, których potencjał innowacyjny znajduje się w fazie wczesnego rozpoznania. Ustalenia dokonane w ramach analizy przedkontrolnej były podstawą do wszczęcia kontroli. Trzecia z badanych spraw dotyczyła wniosku o udzielenie przez NCBiR dofinansowania w kwocie ponad 3,7 mln zł do realizacji projektu dot. opracowania technologii utylizacji odpadów. Pomimo negatywnej oceny wartości naukowej projektu, gdzie wskazywano m.in. na jego „niską wartość naukową i słaby potencjał naukowo-badawczy” oraz faktu, iż opis fazy badawczej uznano za niewystarczający, uzyskał on dofinansowanie w kwocie 3 mln zł. W toku czynności analityczno-informacyjnych ustalono m.in., że w sposób nieuzasadniony i sprzeczny z zapisami umowy wypłacono konsorcjum środki na realizację kolejnej fazy projektu oraz, że nieprawidłowości w toku zleconej kontroli finansowej projektu, dawały podstawy do roz-

wiązania umowy o dofinansowanie. Analiza CBA zakończyła się rekomendacją do wszczęcia w NCBiR kontroli wyżej opisanego projektu.

Analiza procedur wsparcia finansowego projektu ISOK

Przeprowadzone na etapie analizy czynności wykazały, iż realizacja strategicznego projektu budowy i wdrożenia Informatycznego Systemu Osłony Kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami (ISOK) jest w znaczący sposób opóźniona, a jej skuteczne ukończenie stoi pod dużym znakiem zapytania. Prace nad realizacją projektu wartego około 300 mln zł trwają od 2010 r. i współfinansowane są z funduszy Unii Europejskiej – Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007–2013. Liderem konsorcjum realizującego projekt jest obecnie Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. Planowany termin wdrożenia systemu upłynął w roku 2016. Aby wydatki na niego poczynione mogły ostatecznie zostać uznane za kwalifikowalne, projekt winien zostać ukończony i zacząć funkcjonować najpóźniej do końca marca 2019 r. Gdyby warunek nie został spełniony wydatki poniesione dotychczas na realizację projektu ISOK w wysokości ok. 196 mln zł i zrefundowane z funduszy strukturalnych UE musiałyby zostać zwrócone do budżetu UE. Z uwagi na powyższe oraz potencjalne nieprawidłowości mogące występować w zakresie przeprowadzania procedury zawarcia i realizacji przez QUMAK S.A. umowy, w szczególności aneksu, który mógłby spowodować odstępianie od wzajemnych roszczeń majątkowych wszczęto w tym zakresie kontrolę.

Gospodarowanie środkami publicznymi przez Bank Gospodarstwa Krajowego

Analiza procesu przyznawania dofinansowania przez Bank Gospodarstwa Krajowego pozwoliła na wykrycie mechanizmu umożliwiającego wsparcie finansowe preferowanych podmiotów. Polegał on m.in.: na nierównym traktowaniu wnioskodawców, udostępnianiu wewnętrznych informacji podmiotom zewnętrznym oraz nakłanianiu ekspertów do nierzetelnej oceny wniosków. W celu ukrycia tych działań pracownicy banku usuwali i niszczyli dokumenty. Kwota wsparcia finansowego, udzielonego z naruszeniem ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, wyniosła 8,8 mln zł. Mechanizm umożliwiający wystąpienie nieprawidłowości w BGK jest szerzej badany w czasie postępowania kontrolnego, które zostanie zakończone w 2019 r.

Analiza podejmowania i realizacji decyzji w zakresie umów na wybrane usługi zlecane przez spółki Grupy TAURON

W toku czynności ustalono, że TAURON Polska Energia S.A. zawarło umowę z podmiotem gospodarczym w przedmiocie wsparcia prawnego w projekcie podwyższenia kapitału zakładowego, polegającego na zapewnieniu prawidłowej komunikacji z inwestorami, analitykami rynku finansowego i mediami. W trakcie czynności ustalono, że umowa nie dotyczy świadczenia pomocy prawnej, a w rzeczywistości dokonano wyboru przedsiębiorców świadczących usługi PR. Ponadto, w chwili zawierania umowy spółka była obsługiwana przez innego przedsiębiorcę świadczącego usługi PR. Szkoda w mieniu Skarbu Państwa wyniosła ponad 1,2 mln zł. W wyniku przeprowadzonej analizy zostało złożone zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. W sprawie zostało wszczęte śledztwo.

Przyznanie z naruszeniem prawa koncesji na wydobywanie torfu

W wyniku analizy procedury podjęcia i realizacji przez Wojewodę Zachodniopomorskiego decyzji o przyznaniu koncesji na wydobywanie torfu Zakładowi Produkcji Torfowej Przemtorf Sp. z o.o. ustalono, że udzielenie koncesji nastąpiło z naruszeniem przepisów ustawy Prawo geologiczne i górnicze, ponieważ koncesjonariusz nie posiadał prawa do nieruchomości, na której zamierzał prowadzić działalność wydobywczą. Decyzja wojewody podjęta w 2003 r. doprowadziła do tego, że nieuprawniony podmiot czerpał od tego czasu zyski, korzystając

z gruntów Skarbu Państwa i nie uiszczając za korzystanie z nich stosownych opłat m.in. czynszu za dzierżawę. Po informacji CBA, w Ministerstwie Środowiska wszczęto postępowanie administracyjne w przedmiocie stwierdzenia nieważności decyzji wojewody jako wydanej z rażącym naruszeniem prawa. Z kolei w ramach analizy procedur przyznawania przez Burmistrza Gminy Barwice zwolnień i ulg na rzecz ZPT Przemtorf Sp. z o.o. stwierdzono, że wysokość płaconego przez spółkę podatku od nieruchomości była znacznie zaniżona w stosunku do kwoty, jaką spółka powinna faktycznie uiszczać. Spółka wykazywała w deklaracjach, że w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą zajmuje jedynie 20 ha gruntu, gdy faktycznie był to obszar obejmujący ok. 200 ha. Tym samym stwierdzono znaczące uszczuplenie dochodów własnych gminy w latach 2008–2017, które zostało oszacowane na kwotę ok. 7,5 mln zł. W związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi w wyniku analizy wszczęto kontrolę doraźną w urzędzie miasta i gminy Barwice.

Nieprawidłowości w dofinansowaniu termomodernizacji obiektów budowlanych podległych Okręgowemu Inspektoratowi Służby Więziennej w Gdańsku

W wyniku analizy procedury podjęcia i realizacji decyzji w przedmiocie zamówienia publicznego pn. *Zmniejszenie energochłonności obiektów budowlanych podległych Okręgowemu Inspektoratowi Służby Więziennej w Gdańsku* realizowanego przez Bałtycką Instytucję Gospodarki Budżetowej Baltica stwierdzono, że szereg przewidzianych do realizacji prac związanych z termomodernizacją obiektów budowlanych podległych Inspektoratowi nie zostało wykonane w ogóle, bądź wykonano je w ilości mniejszej lub przy użyciu niewłaściwych (starych) materiałów. Mimo że wartość niezrealizowanych prac wyniosła blisko 5,3 mln zł, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, z którego środków dofinansowywano termomodernizację, przyjął tłumaczenie beneficjenta, że wszelkie propozycje zmian nie wpływają na wysokość kosztów realizacji robót, w konsekwencji przekazując Inspektoratowi pełną kwotę dofinansowania. W związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi w wyniku analizy wszczęto kontrolę doraźną.

Nieprawidłowości w rozporządzaniu mieniem przez Urząd Gminy Suchy Las oraz Zakład Gospodarki Komunalnej Suchy Las Sp. z o.o.

W wyniku analizy wybranych aspektów związanych z rozporządzaniem środkami publicznymi przez Urząd Gminy Suchy Las oraz Zakład Gospodarki Komunalnej Suchy Las Sp. z o.o. stwierdzono nieprawidłowości związane z podpisaniem w 2014 r. przez gminę umowy dzierżawy budynku szkoły. Ustalono m.in., że poprzez zawarcie z podmiotem prywatnym 3 umów, tj. umowy o oddanie gruntu w wieczyste użytkowanie, umowy dzierżawy budynku szkoły oraz przedwstępnej umowy sprzedaży, doszło do wyrządzenia szkody w majątku gminy, w wysokości nie mniejszej niż 10,9 mln zł. Nieprawidłowości stwierdzono także w związku z podpisaniem w 2016 r. przez spółkę gminną – Zakład Gospodarki Komunalnej, w której jedynym udziałowcem pozostaje gmina – umowy dzierżawy budynku pod jej nową siedzibę. W wyniku zawarcia umowy spółka gminna poniosła szkodę w wysokości co najmniej 3,9 mln zł. W efekcie przeprowadzonej analizy zostało złożone zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, a w jego następstwie wszczęto śledztwo.

Nieprawidłowości w rozporządzaniu mieniem spółki PKS w Poznaniu S.A.

W wyniku analizy procesu zbycia prawa użytkowania wieczystego do dwóch działek przez spółkę komunalną Miasta Poznań – PKS w Poznaniu S.A. stwierdzono, że do sprzedaży przedmiotowych nieruchomości doszło po zaniżonej cenie, co spowodowało szkodę w mieniu spółki nie mniejszą niż 9,3 mln zł. Dodatkowo ustalono, że dokonując sprzedaży jednej ze wspomnianych nieruchomości w sposób nieuprawniony odstąpiono od przeprowadzenia

otwartej procedury przetargowej dotyczącej jej zbycia. W umowie zbycia nie zastrzeżono również na rzecz spółki prawa do użytkowania nieruchomości na potrzeby prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej przez okres co najmniej 4 lat, mimo że wcześniej zawarto takie zastrzeżenie w podanym do publicznej wiadomości ogłoszeniu o sprzedaży, co mogło mieć wpływ na wynik sprzedaży. W wyniku przeprowadzonej analizy zostało złożone zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, a w jego następstwie wszczęto śledztwo.

Nieprawidłowości przy uznaniu Grupy Producentów Owoców i Warzyw „Gospodarstwo Ogrodnicze T. Mularski”

Analiza procesu nadania Grupie Producentów Owoców i Warzyw *Gospodarstwo Ogrodnicze T. Mularski* statusu grupy producenckiej wykazała doprowadzenie do niekorzystnego rozporządzenia mieniem ARiMR oraz niedopełnienie obowiązków przez pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego. Funkcjonariusze CBA ustalili, że członkowie ww. grupy producentów – składającej się z 3 podmiotów – oświadczyli, że grupę tworzy 5 członków. Oświadczenie to nie zostało zweryfikowane przez odpowiedzialnych za to pracowników jednego z departamentów Urzędu Marszałkowskiego. Na skutek wprowadzenia Urzędu Marszałkowskiego w błąd nastąpiło wydanie decyzji o wstępnym uznaniu ww. osób za grupę producentów owoców i warzyw. Na tej podstawie oddział regionalny ARiMR dokonał w latach 2008–2012 płatności na rzecz grupy w łącznej wysokości niemal 31 mln zł. Ustalenia CBA pozwoliły Prokuraturze Okręgowej w Zielonej Górze na wszczęcie w sierpniu 2018r. śledztwa w tej sprawie.

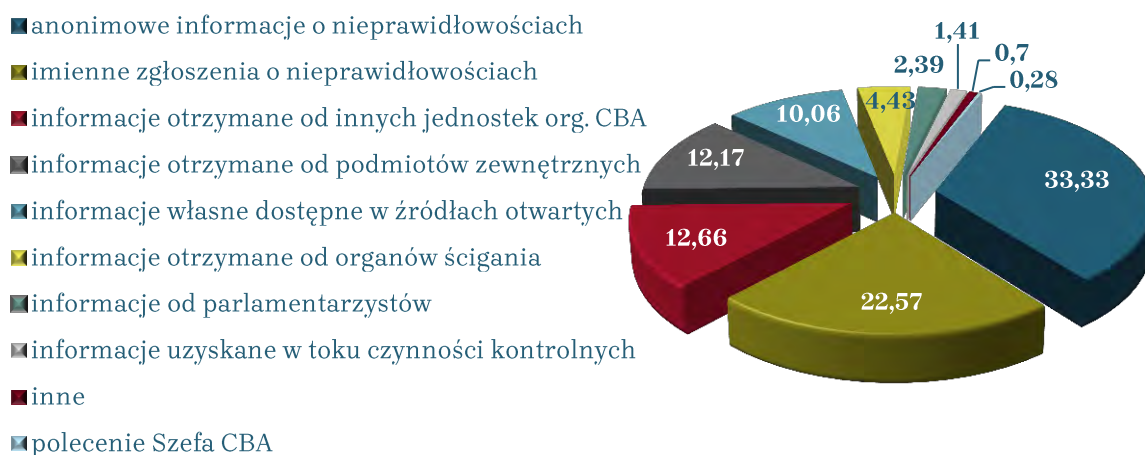
Nabycie Nieruchomości przez Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania m. st. Warszawy

W toku czynności analitycznych ustalono, że Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania w m.st. Warszawie Sp. z o.o., za zgodą prezydenta miasta, wydało w roku 2012 ponad 42 mln zł. na zakup od osób prywatnych nieruchomości w Zielonce, mimo że cel, dla którego przeprowadzono tę transakcję (budowa zakładu unieszkodliwiania odpadów), nie mógł w praktyce zostać zrealizowany. Wraz z zabudowanym gruntem MPO zakupiło za ok. 2,7 mln zł zgodę na przeniesienie na rzecz MPO decyzji środowiskowej (rzeczywisty koszt jej uzyskania nie powinien przekraczać kilkanastu tysięcy zł). W świetle zapisów Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego budowa zakładu była niemożliwa. Akt ten dopuszcza budowę podobnego obiektu na tym terenie, ale wyłącznie wraz z oczyszczalnią wód odciekowych, która winna zostać zlokalizowana na innej działce, należącej do Nadleśnictwa Drewnica. Nadleśnictwo Drewnica było przeciwne inwestycji i nigdy nie zamierzało odsprzedać działki, a m.st. Warszawa nie zwracało się o to do Nadleśnictwa. W wyniku ustaleń analizy, w grudniu 2018 r. CBA wszczęło kontrolę w zakresie wybranych procedur podejmowania i realizacji decyzji w przedmiocie rozporządzenia mieniem komunalnym w ramach nadzoru właścicielskiego m.st. Warszawy. Zakład unieszkodliwiania odpadów nie powstał, ponadto w obowiązującym na Mazowszu Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami budowa składowiska odpadów w Zielonce nie była uwzględniona. Utrzymywanie niewykorzystywanej nieruchomości pociąga za sobą dalsze stałe wydatki ze strony MPO (m. in. podatki, opłaty, nakłady na remonty), które przekroczyły 5,7 mln zł.

Sprawy kontrolne

W 2018 r. w CBA prowadzonych było **1 422** spraw kontrolnych.

Podstawy wszczęcia spraw kontrolnych w 2018 r. w ujęciu procentowym

Blisko 80% (**1 102**) prowadzonych spraw kontrolnych dotyczyła procedur podejmowania i realizacji decyzji gospodarczych.

Obszary spraw kontrolnych prowadzonych w 2018 r., dotyczących podejmowania i realizacji decyzji gospodarczych⁷

Przedmiot decyzji	Liczba spraw
zamówienia publiczne	417
rozporządzenie mieniem państwowym lub komunalnym	210
gospodarowanie środkami publicznymi	198
wsparcie finansowe	104
przyznawanie ulg, zezwoleń, zwolnień, koncesji, preferencji	42
obowiązki podatkowe	18
prywatyzacja i komercjalizacja	9
inne	104
RAZEM	1102

Największą liczbę spraw kontrolnych dotyczących decyzji gospodarczych przeprowadzono w obszarze zamówień publicznych.

W zakresie badania prawidłowości i prawdziwości oświadczeń o stanie majątkowym oraz przestrzegania przepisów wprowadzających ograniczenia w podejmowaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej składanych przez osoby pełniące funkcje publiczne przeprowadzono **320** spraw kontrolnych.

Grupy zawodowe, których dotyczyły sprawy kontrolne w obszarze oświadczeń o stanie majątkowym i ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej prowadzone w 2018 r.⁸

Rodzaj pełnionej funkcji publicznej	Liczba spraw
samorządowcy gminni, osoby zatrudnione w jednostkach podległych	178

⁷ W 2018 r. sprawa kontrolna często obejmowała więcej niż jeden wskazany w tabeli przedmiot.

⁸ W 2018 r. kontrolowany w wielu przypadkach zajmował różne stanowiska obligujące do składania oświadczeń o stanie majątkowym.

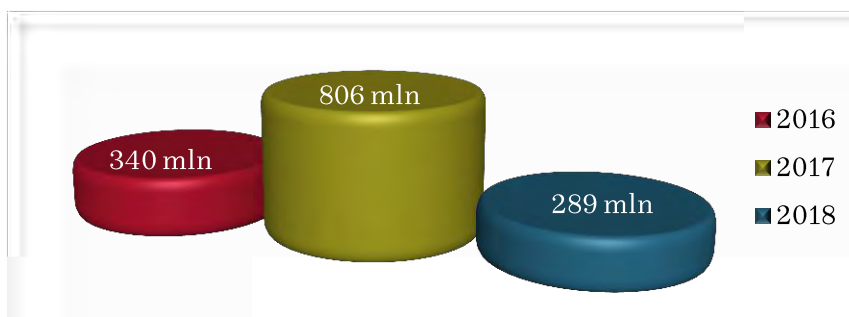
Rodzaj pełnionej funkcji publicznej	Liczba spraw
samorządowcy powiatowi, osoby zatrudnione w jednostkach podległych	44
osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe wg ustawy o wynagrodzaniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe	20
prokuratorzy i sędziowie inne osoby zatrudnione w sądownictwie	18
samorządowcy wojewódzcy oraz osoby zatrudnione w jednostkach podległych	18
kierownicy i pracownicy w urzędach państwowych	16
funkcjonariusze policji i innych służb	12
pracownicy spółek Skarbu Państwa	7
parlamentarzyści	4
pracownicy agencji państwowych	2
inne osoby zobowiązane do składania oświadczeń majątkowych	1
RAZEM	320

W 2018 roku zakończono **1 006** spraw kontrolnych. W **35** przypadkach ich wynikiem były informacje do organów ścigania, w tym **3** zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. **221** spraw kontrolnych zakończyło się rekomendacją o wszczęcie analiz przedkontrolnych bądź kontroli. Do właściwych organów skierowano **60** informacji o stwierdzonych uchybieniach.

Właściwe organy, do których skierowano wnioski, informacje i zawiadomienia, poinformowały m.in. o wszczęciu **4** postępowań przygotowawczych, przedstawieniu zarzutów **1** osobie oraz skierowaniu aktu oskarżenia wobec **1** osoby. Ponadto wydano wyrok skazujący wobec **1** osoby. W **1** przypadku prokuratura wydała postanowienie o umorzeniu postępowania przygotowawczego.

Funkcjonariusze CBA w toku kontroli oraz czynności analityczno-informacyjnych ujawnili szkodę w mieniu Skarbu Państwa lub narażenie na powstanie takiej szkody w wysokości ponad **289 mln zł**.

Wysokość szkody w mieniu Skarbu Państwa lub narażenia na taką szkodę, ujawniona w toku prowadzonych w latach 2016–2018 kontroli i przedkontrolnych czynności analityczno-informacyjnych

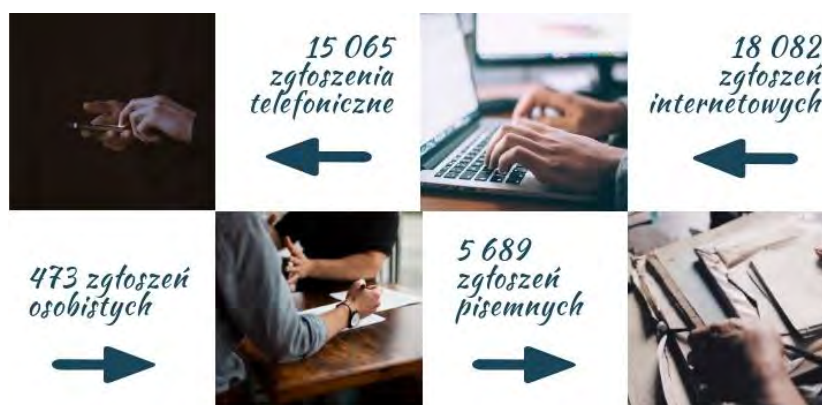

Zgłoszenia

W 2018 r. do CBA wpłynęło **39 309** informacji, z czego **1 843** dotyczyło potencjalnych przypadków korupcji lub zdarzeń ją uprawdopodobniających.

Zgłoszenia niemieszczące się we właściwości Biura kierowano do innych instytucji i organów.

Zgłoszenia, które wpłynęły do CBA w 2018 r.

Przykłady zgłoszeń

Nieprawidłowości w firmie zbierającej złom

Zgłoszenie to zostało przesłane przez CBA do jednostki Policji i Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska. W wyniku przeprowadzonej kontroli Inspekcji stwierdzono, iż firma przetwarza odpady poza instalacjami bez wymaganego prawem zezwolenia w zakresie demontażu autobusów i samochodów ciężarowych. Na właścicielkę firmy została nałożona administracyjna kara pieniężna w wysokości 15 tys. zł. Wydano również decyzję wstrzymującą prowadzenie działalności w zakresie przetwarzania odpadów poza instalacjami.

Nieprawidłowości w realizowaniu projektów współfinansowanych z funduszy europejskich

Sprawa dotyczyła jednego z projektów realizowanych przez beneficjenta, który otrzymał dofinansowanie ze środków RPO na lata 2014–2020. Zgłoszenie to zostało przesłane przez CBA do urzędu marszałkowskiego. Po przeprowadzeniu kontroli ustalono, że firma reprezentowana przez beneficjenta realizującego projekt dopuściła się szeregu rażąco nieprawidłowości w ramach wskazanego wyżej projektu. Na tej podstawie umowa z firmą o dofinansowanie została rozwiązana w trybie natychmiastowym, a firma została zobowiązana do zwrotu całości otrzymanego dofinansowania wraz z odsetkami, tj. łącznie kwoty 936,6 tys. zł.

DZIAŁANIA ANALITYCZNO – INFORMACYJNE

Identyfikacja zagrożeń godzących w interesy ekonomiczne państwa oraz możliwie wczesne informowanie o nich organów władzy, a także formułowanie propozycji działań zaradczych to podstawowe cele przedsięwzięć analityczno-informacyjnych realizowanych przez funkcjonariuszy CBA. Wyniki pracy pionu analityczno-informacyjnego wspomagają również czynności operacyjno-rozpoznawcze, dochodzeniowo-śledcze i kontrolne.

Analizy kryminalne

W 2018 r. funkcjonariusze CBA wykonali **393** analizy kryminalne.

Analizy kryminalne z podziałem na poszczególne kategorie

Analiza bilingów	Analiza przepływów finansowych	Analiza materiałów spraw	Inne analizy	RAZEM
230	71	67	50	393

Sprawy analityczne

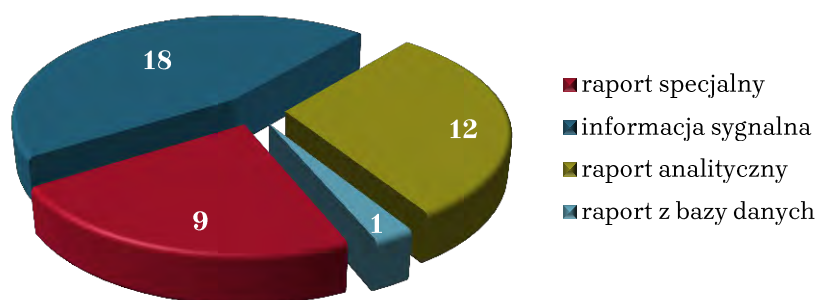
W 2018 r. funkcjonariusze CBA prowadzili **35** spraw analitycznych.

Sprawy analityczne w latach 2016-2018

Efektem działalności analitycznej było m.in. przygotowanie **40** opracowań analitycznych.

Rodzaje opracowań analitycznych przedstawionych w 2018 r. przez CBA właściwym organom i instytucjom

Zainteresowaniem analitycznym objęto informatyzację instytucji i systemów państwowych (wsparcie analityków Biura pozwoliło na realne oszczędności środków publicznych wydawanych na inwestycje w tym obszarze), ochronę zdrowia i działalność sektora farmaceutycznego, funkcjonowanie sektora paliwowo-energetycznego, ze szczególnym uwzględnieniem działań podejmowanych przez spółki Skarbu Państwa oraz funkcjonowanie sektora finansowego.

Weryfikacja oświadczeń o braku konfliktu interesów

W związku z realizacją ustawowych zadań CBA dotyczących badania konfliktu interesów wybranych gremiów funkcjonujących w ramach resortu zdrowia i MON, poddano weryfikacji **4 581** oświadczeń i deklaracji złożonych w roku ubiegłym przez osoby biorące udział w pracach tych podmiotów.

Złożone oświadczenia i deklaracje dotyczyły łącznie **2 110** osób (członków i kandydatów na członków gremiów, jak również osób z nimi spokrewnionych zgodnie z zasadami określonymi w przepisach regulujących funkcjonowanie poszczególnych gremiów).

Liczba oświadczeń/deklaracji dot. konfliktu interesów badanych przez CBA w 2018 r.

Gremium	Liczba zbadanych deklaracji/ oświadczeń	Liczba osób weryfikowanych
Komisja Ekonomiczna (przy MZ)	1 117	123
Rada Przejrzystości (przy Prezesie AOTMiT)	436	118
Rada ds. Taryfikacji (przy Prezesie AOTMiT)	144	44
Komitet Offsetowy (przy MON)	56	323
konsultanci w ochronie zdrowia	2 828	1 502
RAZEM	4 581	2110

Efektom weryfikacji oświadczeń o braku konfliktu interesów składanych przez członków Komisji Ekonomicznej, było zidentyfikowanie konfliktów interesów podważających gwarancję bezstronności w przypadku **3** osób. W **1** z wymienionych przypadków – w związku z podejrzeniem złożenia fałszywego oświadczenia – skierowano do prokuratury zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

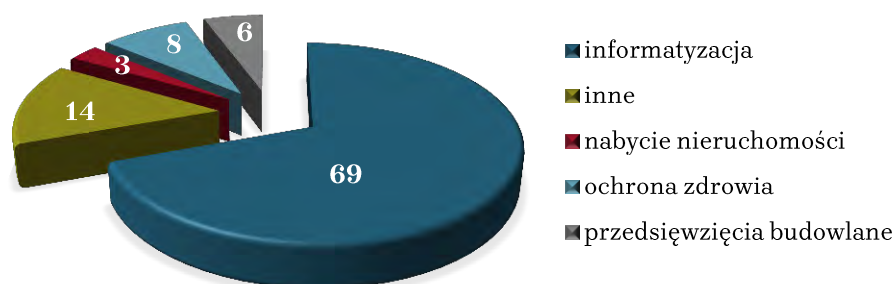
W efekcie weryfikacji oświadczeń składanych przez konsultantów w ochronie zdrowia, stwierdzono **2** przypadki nieprawidłowości. W obu skierowano do prokuratury zawiadomienia o możliwości popełnienia przez konsultantów przestępstwa w zakresie złożenia niezgodnych ze stanem faktycznym oświadczeń.

Oslona antykorupcyjna

W 2018 r. w ramach osłony antykorupcyjnej prowadzono działania w stosunku do **36** przedsięwzięć m.in.:

- ✓ rozwój i utrzymanie Systemu Zarządzania Tożsamością (IdM),
- ✓ rozwój i utrzymanie portalu klienta oraz Szyny Usług (ESB) - w ramach Platformy Usług Elektronicznych (PUE) ZUS,
- ✓ budowa infrastruktury systemu ERTMS/GSM-R na liniach kolejowych PLP Polskie Linie Kolejowe S.A.
- ✓ Platforma Usług Elektronicznych Służby Celnej.

Podział przedsięwzięć objętych osłoną antykorupcyjną w 2018 r. wg zakresu przedmiotowego, w ujęciu procentowym

Przedsięwzięcia, wobec których CBA rozpoczęło osłonę antykorupcyjną w 2018 r.

Nazwa przedsięwzięcia	Wnioskodawca
Usługa utrzymania i rozwoju systemu Workflow	KRUS
Kompleksowa obsługa systemów informatycznych wspomagających obsługę ubezpieczeń i świadczeń krótkoterminowych na lata 2018-2022	KRUS
Zamówienia publiczne na SIA, OFSA, SI-Agencja (ARIMR)	MRiRW
Modernizacja infrastruktury platformy usług elektronicznych (PUE)	ZUS
Świadczenie usług ciągłości działania dla środowiska systemowego Mainframe	ZUS
Dostawa i wdrożenie macierzy dyskowych dla platformy Mainframe oraz świadczenie określonych usług (wyodrębniona część z postępowania Modernizacja zasobów ITS MAINFRAME)	ZUS
Eksploatacja sieci WAN na lata 2019-2024	KRUS
Kompleksowa obsługa systemu informatycznego wspomagającego obsługę świadczeń emerytalno-rentowych rolników (system Farmer)	KRUS
Proces legislacyjny projektu ustawy o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji mieszkaniowych i inwestycji towarzyszących	MIiR

EDUKACJA I PREWENCJA

W ramach swojej działalności CBA prowadzi także działania o charakterze profilaktycznym i edukacyjnym.

W tym zakresie współpracuje z różnymi instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi zajmującymi się tematyką korupcji.

W 2018 r. funkcjonariusze CBA przeprowadzili **126** szkoleń w **79** instytucjach. Łącznie

przeszkolono **5 707** urzędników.

CBA kontynuowało działania ukierunkowane na utrzymanie ogólnodostępnej, bezpłatnej platformy ze szkoleniami antykorupcyjnymi, która powstała w ramach finansowanego w

latach 2013–2015 z dotacji Komisji Europejskiej projektu pn. *Rozwój systemu szkoleń antykorupcyjnych*.

W 2018 r. platforma szkoleniowa CBA została zmodyfikowana z uwagi na wejście w życie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE.

Od początku funkcjonowania platformy do końca 2018 r. szkolenia ukończyło **łącznie 137 189 osób**.

Nazwa bloku tematycznego	Liczba osób, które ukończyły szkolenia do 31 grudnia 2018 r.
Korupcja w administracji publicznej	77 729
Korupcja w biznesie	26 443
Społeczne skutki korupcji	32 669
Corruption in administrations	129
Corruption in busines	79
Social effects of corruption	140
RAZEM	137 189

W 2018 r. na stronie antykorupcja.gov.pl umieszczono 420 artykułów. Odnotowano ponad 7,7 mln odsłon tej strony, a liczba unikalnych użytkowników wyniosła ponad 1,2 mln. Statystyki z 2018 r. wskazują na istotny wzrost zarówno liczby odsłon, jak i unikalnych użytkowników w stosunku do lat ubiegłych. Wydano kolejny numer czasopisma popularnonaukowego CBA pn. *Przegląd Antykorupcyjny*, w całości poświęcony tematyce oświadczeń o stanie majątkowym. Do współpracy przy opracowywaniu publikacji zaproszeni zostali przedstawiciele innych służb i wyspecjalizowanych instytucji antykorupcyjnych państw naszego regionu.

Portal cba.gov.pl podlegał licznym zmianom służącym podniesieniu jego walorów informacyjnych –

Liczba odwiedzin zakładki Aktualności CBA w latach 2016-2018

nowa zakładka *Kontrole* zawiera informacje o wybranych kontrolach. Z myślą o potrzebach osób niesłyszących oraz niedosłyszących publikowano materiały filmowe z napisami.

Odnotowano wzrost liczby odwiedzin zakładki *Aktualności CBA* na stronie internetowej Biura – z **971 175** w 2016 r., przez **2 651 481** w 2017 r. do **3 005 426** w roku 2018.

W ramach współpracy z Ministerstwem Sportu i Turystyki, podjęto prace zmierzające do ustanowienia platformy krajowej, która zgodnie z postanowieniami Konwencji Rady Europy będzie m.in. pełniła funkcję centrum informacji oraz umożliwi koordynowanie działań w obszarze zwalczania przypadków manipulowania zawodami sportowymi.

Ponadto w 2018 r. przedstawiciel CBA uczestniczył w pracach dwóch zespołów procesowych, powołanych zarządzeniami Prokuratora Krajowego, badających nieprawidłowości związane z wyłudzeniami podatku od towarów i usług, jak również prowadzi szkolenia dla funkcjonariuszy CBA ze skarbowego zakresu identyfikacji i zwalczania nadużyć w podatku VAT.

Biuro współpracowało również w formule eksperckiej z sejmową Komisją Śledczą do zbadania prawidłowości i legalności działań oraz występowania zaniedbań i zaniechań organów i instytucji publicznych w zakresie zapewnienia dochodów Skarbu Państwa z tytułu podatku od towarów i usług i podatku akcyzowego w okresie od grudnia 2007 r. do listopada 2015 r.

Rządowy Program Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018–2020

W ramach obowiązującego od stycznia 2018 r. Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018–2020 CBA zorganizowało dwa posiedzenia Międzyresortowego Zespołu do spraw Koordynowania i Monitorowania Wdrażania Programu.

Biuro realizowało zadania własne wynikające z Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018–2020. Realizacja zadania dotyczącego stworzenia jednolitego systemu składania i analizy oświadczeń o stanie majątkowym przez osoby pełniące funkcje publiczne obejmowała przeprowadzenie postępowania na dostawę urządzeń serwerowych oraz wdrożenie środowiska sprzętowo-programowego, stanowiącego platformę sprzętowo-systemową dla projektowanego systemu. Opracowano założenia dla systemu, w ramach których powołany został Zespół ds. opracowania koncepcji budowy systemu kontroli oświadczeń majątkowych. System od strony programistycznej jest budowany przez zespół informatyków CBA. W ramach planowanej usługi centralnej dostępnej na platformie ePUAP nawiązano ścisłą współpracę z MC. Działania techniczne w ramach budowy systemu obejmują opracowanie założeń architektonicznych oraz mechanizmów zabezpieczeń, a także implementację funkcjonalności wspierających proces monitorowania prawidłowości działania systemu. Usługa centralna umożliwi przesyłanie wypełnionych elektronicznie formularzy do podmiotów uprawnionych do ich odbioru, będących gestorami systemu. System przewiduje również przekazanie takich oświadczeń dalej, do CBA bądź właściwego urzędu skarbowego w przypadku stwierdzenia uchybień bądź nieprawidłowości.

W ramach prac nad wspomnianym systemem, w lutym 2018 r. zorganizowano spotkanie z przedstawicielami rumuńskiej Krajowej Agencji na rzecz Uczciwości (ANI) oraz ukraińskiej Narodowej Agencji ds. Zapobiegania Korupcji (NAZK) celem przedstawienia wykorzystywanych przez te służby rozwiązań w zakresie elektronicznych systemów gromadzenia i przetwarzania danych zawartych w oświadczeniach o stanie majątkowym. Funkcjonariusze Biura zapoznawali się z praktycznymi aspektami działania rozwiązań funkcjonujących w obu krajach w ramach wizyt studyjnych w Bukareszcie i Kijowie.

Opracowany został projekt ustawy *Prawo antykorupcyjne* wraz z nowym formularzem oświadczenia o stanie majątkowym. Przeprowadzono analizy i zorganizowano szereg spotkań roboczych z przedstawicielami instytucji państwowych w ramach zadań o profilu legislacyjnym oraz działań związanych z opracowaniem mechanizmów współpracy i raportowania działań.

WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

CBA współpracuje z wieloma organizacjami międzynarodowymi i organami ścigania innych państw. Celem współpracy jest pogłębianie wiedzy dotyczącej zjawisk korupcyjnych, rozwiązań i instrumentów funkcjonujących zagranicą, wymiana najlepszych praktyk, jak również bieżąca wymiana informacji związana z działaniami operacyjnymi i śledczymi, prowadzonymi przez służby innych państw.

W 2018 r. kontynuowano intensywną współpracę z partnerami zagranicznymi oraz organizacjami międzynarodowymi zajmującymi się zwalczaniem przestępczości korupcyjnej.

Przedstawiciele Biura wzięli udział w szeregu inicjatyw międzynarodowych takich jak Regionalna Inicjatywa Antykorupcyjna, OECD Global Anti-corruption & Integrity Forum, Seminarium Antykorupcyjne Krajów Bałtyckich oraz EPAC/EACN. Istotnym elementem działań CBA na polu współpracy międzynarodowej były kontakty z Agencją Unii Europejskiej ds. Szkolenia Organów Ścigania (CEPOL) w zakresie szkoleń oraz wymiany kadr.

Rok 2018 to również V runda ewaluacyjna GRECO dotycząca regulacji i mechanizmów zapobiegania i zwalczania korupcji wśród najwyższych organów państwa, w której udział wzięli przedstawiciele CBA.

W 2018 r. odbyło się szereg wizyt roboczych, na terenie Polski i Ukrainy, istotnych z punktu widzenia koordynacji wspólnych czynności operacyjnych o charakterze transgranicznym, m.in. w zakresie osłony antykorupcyjnej działań zmierzających do realizacji Umowy między Rządem RP a Rządem Ukrainy o udzieleniu kredytu w ramach pomocy związanej na modernizację infrastruktury przygranicznej i drogowej na Ukrainie Zachodniej, przy granicy z Polską. Współpraca CBA i Narodowego Antykorupcyjnego Biura Ukrainy (NABU) polegała również m.in. na realizacji wniosku o pomoc prawną i wymianie informacji.

W 2018 r. przygotowano **14** wizyt partnerów zagranicznych, m.in. z Ukrainy, Słowacji, Niemiec, Wielkiej Brytanii, Litwy, Estonii i USA w siedzibie Biura. Przedstawiciele CBA uczestniczyli również w **8** innych spotkaniach o charakterze międzynarodowym, zorganizowanych poza siedzibą Biura. **140** funkcjonariuszy CBA wzięło udział w **57** wyjazdach zagranicznych – m.in. na konferencje, szkolenia, wizyty studyjne. **11** wyjazdów miało charakter operacyjno-procesowy i uczestniczyło w nich **22** funkcjonariuszy Biura.

Realizowano wymianę informacji z partnerami zagranicznymi za pośrednictwem oficerów łącznikowych akredytowanych w Polsce, w tym z BKA (Niemcy), FBI (USA), FedPol (Szwajcaria), NCA (Wielka Brytania), NAKA (Słowacja), a także policją Austrii, Hiszpanii, Włoch i Norwegii.

We wrześniu 2018 r. na forum Komisji Europejskiej, a także w listopadzie 2018 r. na seminarium Biura Narodów Zjednoczonych ds. Narkotyków i Przestępczości (UNODC) poświęconym polityce prospołecznej organów ścigania i technikom szkoleniowym zorganizowanym w Arabii Saudyjskiej zaprezentowano platformę e-learningową CBA. Podobne szkolenia antykorupcyjne on-line zostaną wdrożone, w oparciu o doświadczenia Biura, przez Specjalną Służbę Śledczą Republiki Litwy (STT).

DZIAŁANIA WSPOMAGAJĄCE

Działalność CBA finansowana jest z budżetu państwa. Biuro zatrudnia funkcjonariuszy i pracowników wyspecjalizowanych w dziedzinach związanych z realizacją zadań służby.

Budżet

W ustawie budżetowej na 2018 r. dla części 56 – Centralne Biuro Antykorupcyjne została przyznana kwota w wysokości **228,8 ml zł**.

W 2018 r. CBA otrzymało dodatkowe środki w kwocie **31,3 mln zł** z rezerw celowych.

Wydatki budżetowe (w tys. zł)

Pozycja	Plan	Wykonanie	Plan wydatków niewygasających
rozdział 75420	228 808	208 099	18 969
Centralne Biuro Antykorupcyjne			
świadczenia na rzecz osób fizycznych	1 975	1 959	–
wydatki bieżące, w tym:	195 948	192 049	2 673
wynagrodzenia	116 015	116 007	–
pochodne od wynagrodzeń	2 849	2 849	–
pozostałe wydatki bieżące	77 084	73 193	2 673
wydatki majątkowe	30 885	14 091	16 296
rozdział 75212			
Pozostałe wydatki obronne	15	11	–
wydatki bieżące	15	11	–
RAZEM	228 823	209 110	18 969

Dochody budżetowe (w zł)

Pozycja	Plan	Wykonanie
wpływy z najmu i dzierżawy	54 000	355 913
wpływy z rozliczeń /zwrotów z lat ubiegłych	2 000	60 588
wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	–	20 289
wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	20 000	274 798
wpływy z tytułu opłat sądowych	–	720
wpływy z różnych dochodów	10 000	–
RAZEM	86 000	712 308

Stan osobowy funkcjonariuszy i pracowników CBA

Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. w CBA zatrudnionych było **1 322** osoby, w tym: **1 171** funkcjonariuszy i **151** pracowników.

W 2018 r. do Biura wpłynęły **2 104** podania o przyjęcie do służby i pracy, z czego do wdrożenia procedury rekrutacyjnej wytypowano **900** osób. Faktycznie przystąpiono do procedury rekrutacyjnej **764** osób. W 2018 r. **211** z tych osób zostało zatrudnionych.

Ponadto **195** osób, które rozpoczęły proces rekrutacji w 2017 r. pozytywnie zakończyły ten proces, tym samym zostało przyjętych do pracy i służby w CBA. W 2018 r. w CBA zatrudniono **406** osób, w tym **354** funkcjonariuszy i **52** pracowników.

Ze służby wystąpiło **26** funkcjonariuszy, w tym na zaopatrzenie emerytalno-rentowe przeszło **13** funkcjonariuszy. Z **52** pracownikami został rozwiązany stosunek pracy. Ogółem w 2018 r. zostało zwolnionych **78** osób.

Szkolenia i doskonalenie zawodowe

W 2018 r. skierowano na szkolenie podstawowe **217** funkcjonariuszy, z czego **28** funkcjonariuszy w trybie szkolenia uzupełniającego.

W szkoleniach specjalistycznych wzięło udział **25** funkcjonariuszy oraz w ramach szkoleń doskonalących **1 551** funkcjonariuszy.

W ramach szkoleń strzeleckich przeszkolono **139** funkcjonariuszy posiadających służbową broń palną oraz **288** funkcjonariuszy, którym nie przydzielono służbowej broni palnej. Ponadto w ramach szkoleń doskonalących dla pracowników przeszkolono **200** osób. Łącznie w 2018 r. zostało przeprowadzonych **2 221** szkoleń.

Liczba szkoleń przeprowadzonych z latami 2016–2018

Rodzaj szkolenia	2016	2017	2018
podstawowe	2	5	7
doskonalące	205	118	283
w tym dla pracowników cywilnych	47	45	71
specjalistyczne	0	3	2

W 2018 r. z wnioskiem o zgodę Szefa CBA na podnoszenie kwalifikacji zawodowych wystąpiło **79** osób (76 funkcjonariuszy i 3 pracowników Centralnego Biura Antykorupcyjnego).

Z wnioskami o dofinansowanie na podnoszenie kwalifikacji zawodowych wystąpiło **48** funkcjonariuszy CBA – Szef CBA wyraził zgodę w **38** przypadkach.

Łączna kwota dofinansowania studiów doktoranckich i podyplomowych, aplikacji oraz kursów i szkoleń indywidualnych wyniosła **77 696, 50 zł**.

Logistyka

W 2018 r. przeprowadzono szereg inwestycji, mających na celu poprawę warunków służby i pracy w CBA m.in.:

- ✓ rozpoczęto przebudowę budynku położonego w Gdańsku przy ul. Pohulanka, przeznaczonego na docelową siedzibę Delegatury CBA w Gdańsku,
- ✓ uzyskano nieodpłatnie w trwały zarząd nieruchomości położoną w Katowicach przy ul. Generała Jankego na potrzeby Delegatury CBA w Katowicach,
- ✓ Delegatura CBA w Krakowie rozpoczęła funkcjonowanie w nowej lokalizacji, w związku z zakończeniem robót budowlanych w budynku przy ul. Fabrycznej w Krakowie oraz wydaniem pozwolenia na użytkowanie obiektu,
- ✓ nabyto na rzecz Skarbu Państwa prawo użytkowania wieczystego gruntu wraz z prawem odrębnej własności budynku położonego w Łodzi przy ul. Rzgowskiej na potrzeby Delegatury CBA w Łodzi,
- ✓ uzyskano nieodpłatnie trwały zarząd nieruchomości położonej w Warszawie przy ul. Krzywickiego, z przeznaczeniem na zabezpieczenie potrzeb lokalowych jednostek Biura w Warszawie.

W 2018 r. wszczęto również postępowania przetargowe na zakup nowych pojazdów służbowych. Na dzień 31 grudnia 2018 r. stan floty wyniósł **340** samochody.

WARSZAWA 2019